

ZATWIERDZAM

.....

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA BUDYNKU
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
zlokalizowanego w Częstochowie
przy ul. Kościuszki 8

Podstawa prawna:

§ 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego opracował:

1. Spis treści

Lp.	Treść	Numer strony
1.	Spis treści	2
2.	Przepisy prawne	4
3.	Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, budynku oraz jego warunków technicznych	6
4.	Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnością konserwacyjnym	24
5.	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	31
6.	Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym podczas prowadzenia prac konserwacyjnych, naprawczych i remontowych w obiekcie	35
7.	Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania	43
8.	Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego	50
9.	Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami	54
10.	Plany obiektu	57

Zarządzenie nr..... /2018
Dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego w Częstochowie
z dnia.....października 2018 roku
dot. wprowadzenia do użytku wewnętrznego instrukcji bezpieczeństwa
pożarowego dla budynku
I Liceum Ogólnokształcącego w Częstochowie przy ul. Kościuszki 8

Na podstawie art. 3 i art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U z 2018r., poz. 620 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadzam do użytku wewnętrznego dokument pn. „*Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Częstochowie przy ul. Kościuszki 8*”, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Polecam wszystkim pracownikom zatrudnionym w budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Częstochowie przy ul. Kościuszki 8, przestrzegać zasad określonych w treści niniejszej instrukcji.

§ 3

Wyznaczam Zastępcę Dyrektora do sprawowania nadzoru nad realizacją zadań wynikających z treści niniejszej instrukcji oraz przestrzegania obowiązków z niej wynikających.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

2. Przepisy prawne

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U z 2018r., poz. 620 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o Państwowej Straży Pożarnej (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1313)
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j.- Dz. U. 2018r. poz. 1202)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2015r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2015r. poz. 2117)
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 1422 z późn. zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 kwietnia 2000r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych (Dz. U. Nr 40, poz. 470)
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie szkoleń inspektorów ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2015r. Nr 1964)
10. Polska Norma PN-EN ISO 7010:2010 Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa – Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa
11. Polska Norma PN-N-01256-5 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
12. Polska Norma PN - EN 671-3 Stałe systemy gaśnicze – Instalacje hydrantowe wewnętrzne – Część 3: Konserwacja instalacji hydrantów wewnętrznych z węzami półsztywnymi oraz z węzami składanymi płasko składanymi
13. Polska Norma PN-EN 50172 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.
14. Polska Norma PN-N-01256-4:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe,
15. Polska Norma PN-EN 3-2:1999 Sprzęt pożarniczy. Gaśnice przenośne. Badanie szczelności, przewodności elektrycznej, zagęszczalności oraz wymagania szczegółowe.
16. Polska Norma PN-EN 3-4:1999 Sprzęt pożarniczy. Gaśnice przenośne. Wielkości napełniania i minimalne wymagania skuteczności gaśniczej.
17. Polska Norma PN-EN 3-5:1999 Sprzęt pożarniczy. Gaśnice przenośne. Wymagania i badania dodatkowego.

2.1. Podstawy opracowania i zakres instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Podstawę prawną opracowania niniejszej „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” stanowi § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Zgodnie z zapisami § 6 ww. rozporządzenia instrukcja bezpieczeństwa pożarowego zawiera:

- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania oraz jego warunków technicznych;
- określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym:

- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia; sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- plany obiektu, obejmujące jego usytuowanie oraz teren przyległy, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - odległości od obiektów sąsiadujących,
 - parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - wskazania dojeżdżać do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- wskazanie podmiotu opracowującego instrukcję bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Niniejszą instrukcję bezpieczeństwa pożarowego należy przechowywać w miejscu dostępnym dla ekip ratowniczych.

Do zapoznania się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego i przestrzegania ustaleń w niej zawartych zobowiązani są wszyscy pracownicy zatrudnieni w budynku, bez względu na rodzaj i charakter wykonywanej pracy oraz zajmowane stanowisko służbowe.

Postanowienia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego obowiązują także wszystkich pracowników firm wykonujących zlecane prace.

3. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania budynku oraz jego warunków technicznych

3.1.1 Charakterystyka ogólna budynku

Budynek I Liceum Ogólnokształcącego, zlokalizowany został przy ul. Kościuszki 8 w Częstochowie na działce o nr ewid. 28, o powierzchni 6757 m². Powyższy budynek to budynek usytuowany w zabudowie zwartej w centralnej części terenu działki, podpiwniczony, czterokondygnacyjny, połączony z częścią jednokondygnacyjną od strony północno – wschodniej, obejmującą pomieszczenie siłowni.

Podstawowe dane budynku: powierzchnia zabudowy 891 m²; powierzchnia użytkowa 2780,5 m²; kubatura 13070 m³; wysokość 18,10 m – budynek średniowysoki (SW).

Stan warunków ochrony przeciwpożarowej w budynku liceum, nie spełniał przepisów techniczno - budowlanych określonych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1422 z późn. zm.). W związku z powyższym opracowana została przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych i rzeczoznawcę budowlanego, ekspertyza budowlana dotycząca stanu ochrony przeciwpożarowej budynku. Wnioski z powyższej ekspertyzy uzgodnione zostały ze Śląskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach. Śląski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach postanowieniem nr sygn. WZ.5595.1.36.2016.WN z dnia 29.03.2016r. postanowił wyrazić zgodę na spełnienie w przedmiotowym budynku wymagań bezpieczeństwa pożarowego, zawartych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury, dotyczących:

- szerokości biegów i spoczników schodów w ewakuacyjnej klatce schodowej, zlokalizowanej w części północnej budynku (§ 68 ust.1),
- minimalnej wysokości przejść ewakuacyjnych w obrębie piwnicy, w części przeznaczonej na szatnie (§ 242 ust.3),
- minimalnej szerokości nieblokowanego skrzydła drzwi ewakuacyjnych w pomieszczeniach oznaczonych nr 001; 003; 004; 005; 006; 008; 009 i 010 (§ 240 ust.1),
- minimalnej szerokości drzwi ewakuacyjnych z pomieszczeń oznaczonych nr 007; 107; 206; 210 i 307 (§ 239 ust.1),
- klasy odporności ogniowej i stopnia palności schodów prowadzących na nieużytkowe poddasze (§ 249 ust.3), występowania na drogach ewakuacyjnych palnych elementów w postaci drewnianej ścianki na spoczniku pomiędzy III piętrzem a poddaszem i nieużytkowanych drzwi stanowiących element dekoracyjny – zabytkowy (§ 258 ust.2),
- odległości pomiędzy wyjściami ewakuacyjnymi z sali widowiskowej (§ 238),

w sposób inny niż określono w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury, pod warunkiem zrealizowania następujących zadań wynikających z przyjętej koncepcji bezpieczeństwa pożarowego budynku obejmujących:

- zabezpieczenie stropów do wymaganej klasy odporności ogniowej poprzez zastosowanie certyfikowanych rozwiązań systemowych;
- zabezpieczenie drewnianych elementów stropów, dachu i schodów do stopnia nierozprzestrzeniania ognia (NRO);
- podział budynku na strefy pożarowe w sposób określony w treści ekspertyzy;
- wydzielenia ewakuacyjnych klatek schodowych ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60/EI 60 oraz zamknięcie ich drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 30 z samozamykaczami, wyposażenie ewakuacyjnych klatek schodowych w samoczynne

urządzenia oddymiające oparte na klapach dymowych, zgodnie z projektem uzgodnionym z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych;

- wyposażenia dróg ewakuacyjnych oraz sali widowiskowej i sali gimnastycznej w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, spełniające wymagania norm: PN-EN 1838 i PN-EN50172, na podstawie projektu uzgodnionego z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych;
- zapewnienie na drogach ewakuacyjnych z szatni, w miejscach gdzie nie zachowano wymaganej wysokości awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego o ponadnormatywnym natężeniu 5 lux-ów;
- zamknięcie elementami o klasie odporności ogniowej EI 60 otworów w ścianie posadowionej w granicy działki;
- zapewnienie możliwości ewakuacji z sali widowiskowej bezpośrednio na zewnątrz budynku poprzez dwoje drzwi ewakuacyjnych o szerokości 1,2 m każde, wyposażonych w okucia antypaniczne;
- zapewnienie normatywnej szerokości 1,4 m korytarza przy bibliotece; opracowanie dla całego obiektu „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” określającej m.in. szczegółowe procedury w zakresie ogłaszania i prowadzenia ewakuacji oraz zasady postępowania zatrudnionych osób w przypadku pożaru;
- przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia warunków i organizacji ewakuacji z rozpatrywanego budynku co najmniej raz w roku, według procedur określonych w „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”.

3.1.2. Usytuowanie budynku

Budynek usytuowany został w odległości:

- bezpośrednio w północnej granicy sąsiedniej działki. W granicy sąsiedniej działki, na terenie innej działki usytuowany został budynek mieszkalno – usługowy, zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III i ZL IV oraz budynek handlowy, zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III. Zewnętrzna północna ściana budynku wykonana została jako ściana oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej REI 120 z otworami zamkniętymi elementami (oknami nieotwieralnymi) o klasie odporności ogniowej EI 60;
- bezpośrednio w południowej granicy sąsiedniej działki. W granicy sąsiedniej działki, na terenie innej działki usytuowany został budynek mieszkalno – usługowy, zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL III i ZL IV, ze ścianą bez otworów okiennych. Zewnętrzna południowa ściana budynku wykonana została jako ściana oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej REI 120 ;
- 27 m od budynku z przeznaczeniem zamieszkania zbiorowego (internatu – obecnie obiekt jest nieużytkowany) usytuowanego na terenie tej samej działki w kierunku zachodnim, zakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL V; 50 m od wschodniej sąsiedniej granicy działki.

3.1.3. Kwalifikacja budynku w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Kwalifikacja budynku w zakresie ochrony przeciwpożarowej uwarunkowana została przeznaczeniem i sposobem użytkowania.

Sposób użytkowania budynku kwalifikuje go do kategorii zagrożenia ludzi. Poszczególne strefy pożarowe w budynku, za wyjątkiem strefy pożarowej nr 1 i 11, zakwalifikowane zostały do kategorii zagrożenia ludzi ZL III – budynek użyteczności publicznej niezakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZL I i ZL II. Natomiast strefy pożarowe nr 1 i 11 zaliczone zostały do grupy budynków produkcyjno–magazynowych (PM) o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m².

W budynku występuje jedno pomieszczenie – sala widowiskowa, usytuowane na kondygnacji parteru, przeznaczone dla ponad 50 osób (100 osób) będących stałymi użytkownikami.

W budynku nie występują pomieszczenia i strefy zagrożone wybuchem.

Ze względu na swoją wysokość nad poziomem terenu, mierzoną od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do górnej powierzchni najwyżej położonego stropu, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, bez uwzględniania wyniesionych ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych, bądź do najwyżej położonego punktu stropodachu lub konstrukcji przekrycia budynku znajdującego się bezpośrednio nad pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, budynek zaliczony został do grupy budynków średniowysokich (SW) – wysokość powyżej 12 m (wysokość 18,10 m).

W budynku nie występują pomieszczenia techniczne i magazynowe o powierzchni przekraczającej 200 m² i gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m².

3.1.4. Warunki budowlane w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Budynek wykonany został w klasie „B” odporności pożarowej. W klasie odporności pożarowej „B” poszczególne elementy spełniają następujące kryteria w zakresie minimalnej odporności ogniowej: główna konstrukcja nośna (ściany, słupy, podciąg, ramy) - R 120, konstrukcja dachu – R 30, stropy - REI 60,

ściany zewnętrzne - EI 60 (o↔i), ścianki wewnętrzne – EI 30, przekrycie dachu – RE 30.

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polska Norma dotycząca zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach) określona, j.w.

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona, j.w.

(-) – nie stawia się wymagań.

Wszystkie elementy budynku wykonane zostały z materiałów nierozprzestrzeniających ognia.

Budynek wykonany w konstrukcji tradycyjnej, murowanej:

- ławy fundamentowe żelbetowe wylewane na mokro; ściany fundamentowe murowane z cegły pełnej i kamienia na zaprawie cementowej;
- konstrukcję nośną stanowią ściany zewnętrzne i wewnętrzne budynku, murowane z cegły pełnej o grubości 38 cm i 55 cm na zaprawie cementowo – wapiennej;
- ściany wewnętrzne działowe murowane z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej;

stropy:

- nad piwnicą ceglany na belkach stalowych typu Kleina. Elementy stalowe stropu zabezpieczone zostały poprzez ich obudowę do klasy odporności ogniowej R 60, wg rozwiązań systemowych;
- nad kondygnacjami nadziemnymi drewniane belkowe ze ślepą podłogą z polepą z gliny i drewnianą podsufitką z tynkiem na trzcinnie i drewniana podłogą oraz w części południowej nad ostatnią kondygnacją żelbetowy wylewany na mokro na budowie. Stropy drewniane zabezpieczone zostały do wymaganej klasy odporności ogniowej, tj. REI 60, poprzez zastosowanie certyfikowanych rozwiązań systemowych. Ponadto stropy drewniane zabezpieczone zostały do stopnia nierozprzestrzeniania ognia (NRO);
- dach dwuspadowy o konstrukcji drewnianej. Drewniana konstrukcja dachu zabezpieczona została do stopnia nierozprzestrzeniania ognia (NRO);
- pokrycie dachu stanowi blacha na pełnym deskowaniu.

W układzie funkcjonalnym budynku występują pomieszczenia o różnym przeznaczeniu i sposobie użytkowania, obejmujące w szczególności:

- kondygnacja piwnic – część północna - pomieszczenia pomocnicze i gospodarcze; część południowa – szatnie dla uczniów;
- kondygnacja parteru – pomieszczenie biblioteki, sale lekcyjne, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenie sali widowiskowej dla 100 osób;
- kondygnacja I-go piętra – pomieszczenie sali gimnastycznej dla nie więcej niż 50 osób, sale lekcyjne, pomieszczenia administracyjne i sanitariaty;
 - kondygnacja II-go piętra – sale lekcyjne i sanitariaty;
 - kondygnacja III-go piętra – sale lekcyjne i sanitariaty;

3.1.5. Podział budynku na strefy pożarowe

Budynek podzielony został na następujące strefy pożarowe:

- strefę pożarową nr 1 – obejmującą północną część kondygnacji podpiwniczenia, gdzie znajdują się pomieszczenia techniczne, zaliczoną do grupy budynków produkcyjno – magazynowych (PM) o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m² o powierzchni 84,94 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające, a także ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120 i drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60;
- strefę pożarową nr 2 – obejmującą południową część kondygnacji podpiwniczenia, gdzie znajdują się pomieszczenia szatni, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 124,82 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;
- strefę pożarową nr 3 – obejmującą północną część kondygnacji parteru, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 367,71 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;
- strefę pożarową nr 4 – obejmującą południową część kondygnacji parteru, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 147,66 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;
- strefę pożarową nr 5 – obejmującą północną część kondygnacji I-go piętra, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 299,87 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;

strefę pożarową nr 6 – obejmującą południową część kondygnacji I-go piętra, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 202,22 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;

strefę pożarową nr 7 – obejmującą północną część kondygnacji II-go piętra, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 315,95 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;

strefę pożarową nr 8 – obejmującą południową część kondygnacji II-go piętra, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 203,44 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;

strefę pożarową nr 9 – obejmującą północną część kondygnacji III-go piętra, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 315,9 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;

strefę pożarową nr 10 – obejmującą południową część kondygnacji III-go piętra, zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III o powierzchni 212,7 m². Strefa pożarowa wydzielona stropem międzykondygnacyjnym o klasie odporności ogniowej REI 60, ścianami o klasie odporności ogniowej REI 120, drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60 oraz klatkami schodowymi łączącymi poszczególne kondygnacje, obudowanymi ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60, zamykanymi drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30 i wyposażonymi w klapy oddymiające;

strefę pożarową nr 11 – obejmującą pomieszczenie hydroforowni na poziomie piwnic, zaliczoną do grupy budynków produkcyjno – magazynowych (PM) o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m² o powierzchni 7,69 m². Strefa pożarowa wydzielona ścianami i stropem o klasie odporności ogniowej REI 120 oraz drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 60.

Powierzchnie stref pożarowych w budynku nie przekraczają dopuszczalnej wielkości, określonej przepisami techniczno – budowlanymi, dla przyjętej kategorii zagrożenia ludzi i zaliczonych do grupy budynków produkcyjno – magazynowych i gęstości obciążenia ogniowego.

Wszelkie przejścia instalacyjne (przejścia przewodów elektrycznych, wodnych i innych) przechodzące przez ściany i stropy wydzielające pomieszczenia kotłowni, zabezpieczono masami uszczelniającymi, zapewniając klasę odporności ogniowej równą klasie odporności ogniowej przez którą przechodzą, tj. EI 60 i EI 120.

3.1.6. Instalacje techniczne

Budynek wyposażony został w następujące instalacje techniczne:
 instalację elektryczną; instalację
 odgromową;
 instalację centralnego ogrzewania z sieci miejskiej;
 instalację wentylacji grawitacyjnej; instalacje
 wodno-kanalizacyjną.

3.1.7. Zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku

Zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku stanowią:
 instalacja wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami wewnętrznymi 25; zestaw
 pompowy do podnoszenia ciśnienia w instalacji wodociągowej przeciwpożarowej;
 instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego; urządzenia służące do usuwania
 dymu z ewakuacyjnych klatek schodowych; przeciwpożarowy wyłącznik prądu; gaśnice
 przenośne z proszkiem gaśniczym, dostosowanym do gaszenia pożarów grup ABC.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami wewnętrznymi 25

Hydranty 25 instalacji wodociągowej przeciwpożarowej zostały rozmieszczone w budynku w taki sposób, że ich zasięg przy uwzględnieniu długości węża hydrantu wewnętrznego oraz efektywnego zasięgu rzutu prądu gaśniczego, pozwala na ochronę całej powierzchni stref pożarowych.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa w wodę zasilana jest poprzez zestaw hydroforowy. Zestaw hydroforowy umieszczony został w pomieszczeniu w podpiwniczeniu budynku, w którym zlokalizowany jest wodomierz. Przed i za zestawem hydroforowym zamontowano zasuwę odcinającą oraz łączniki amortyzacyjne. Przy zestawie wykonano by-pass z zaworem zwrotnym i zaworami odcinającymi.

Instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego

W budynku wykonana została instalacja oświetlenia awaryjnego, zapewniająca przy zaniku napięcia podstawowego załączenie się oświetlenia ewakuacyjnego. Instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego wykonana została na drogach ewakuacji poziomej i pionowej oraz w sali widowiskowej i sali gimnastycznej. Natomiast na drogach ewakuacyjnych z szatni, w miejscach gdzie nie zachowano wymaganej wysokości, instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego wykonano jako instalację zapewniającą natężenie 5 lux-ów.

Urządzenia służące do usuwania dymu z ewakuacyjnych klatek schodowych

Urządzenia służące do usuwania dymu obejmują klapy dymowe znajdujące się w północnej i południowej ewakuacyjnej klatce schodowej, zlokalizowanej w strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

Urządzenia do usuwania dymu z ewakuacyjnych klatek schodowych wykonane zostały w oparciu o Polska Norma PN-B-02877-4 2001 Ochrona przeciwpożarowa budynków, Instalacja grawitacyjna do odprowadzania dymu i ciepła. Zasady projektowania.

Usuwanie dymu z ewakuacyjnych klatek schodowych odbywa się poprzez klapy dymowe. Napowietrzanie natomiast realizowane jest poprzez automatyczne otwarcie drzwi wejściowych do każdej klatki schodowej na poziomie parteru.

Urządzenia służące do usuwania dymu, uruchamiane są automatycznie oraz ręcznie w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej.

Powierzchnie klap oddymiających obejmują co najmniej 5 % powierzchni rzutu poziomego podłogi tej klatki schodowej, przy czym powierzchnia jednego otworu pod klapę dymową nie jest mniejsza niż 1,0 m².

Powierzchnia klatki schodowej nr 1 (klatka północna) wynosi 29,75 m², a wymagana powierzchnia czynna klapy oddymiania – 1,48 m², tj. 5% powierzchni klatki schodowej. Do usuwania dymu z klatki schodowej wykorzystywano klapę dymową na kondygnacji III-go piętra o wymiarach 1,4 m x 1,5 m z owiewkami.

Napowietrzanie realizowane jest poprzez drzwi klatki schodowej z zachowaniem warunku aby powierzchnia otworów nawiewowych była 30 % większa od powierzchni czynnej otworu oddymiającego. Wymagana powierzchnia napowietrzania 2,73 m²; powierzchnia geometryczna drzwi – 1,3 m x 2,15 m; powierzchnia napowietrzania – 2,79 m².

Powierzchnia klatki schodowej nr 2 (klatka południowa) wynosi 38,98 m², a wymagana powierzchnia czynna klapy oddymiania – 1,99 m², tj. 5% powierzchni klatki schodowej.

Do usuwania dymu z klatki schodowej wykorzystywane są dwie klapy dymowe usytuowane w dachu o wymiarach 1,0 x 1,5 m każda.

Napowietrzanie realizowane jest poprzez drzwi klatki schodowej z zachowaniem warunku aby powierzchnia otworów nawiewowych była 30 % większa od powierzchni czynnej otworu oddymiającego. Wymagana powierzchnia czynna napowietrzania – 3,9 m²; powierzchnia geometryczna drzwi – 2,03 m x 2,15 m; powierzchnia napowietrzania – 4,36 m².

Przeciwożarowy wyłącznik prądu

Budynek wyposażony został w przeciwożarowy wyłącznik prądu, którego uruchomienie powoduje automatyczne odłączenie dopływu energii elektrycznej do budynku oraz wszystkich instalacji i urządzeń oraz załączenie się instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego. Przycisk uruchamiający przeciwożarowy wyłącznik prądu usytuowany został przy wyjściu głównym od strony zachodniej.

Gaśnice

Budynek wyposażony został w gaśnice przenośne proszkowe z proszkiem ABC

Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne

Zapotrzebowanie w wodę do celów przeciwożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynku, o powierzchni 2780,5 m² i kubaturze 13070m³, wymagane jest na poziomie 20 dm³/s.

Zapotrzebowanie to realizowane jest poprzez hydranty podziemne DN 80, zlokalizowane na miejskiej sieci wodociągowej przeciwożarowej w odległości od 136m do 185 m od budynku w kierunku zachodnim, przy al. Kościuszki, zapewniające wymaganą ilość wody.

Wykaz niezgodności z przepisami przeciwożarowymi w zakresie przeciwożarowego zaopatrzenia w wodę:

- brak zachowania wymaganej maksymalnej odległości 75 m od najbliższego hydrantu zewnętrznego od budynku.

W związku z nie spełnieniem wymagań w zakresie zachowania wymaganej maksymalnej odległości 75 m od najbliższego hydrantu zewnętrznego od budynku określonej w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124 poz. 1030), zastosowano rozwiązania zamienne w stosunku do wymagań określonych w w/w rozporządzeniu, uzgodnione ze Śląskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach (postanowienie nr syg. WZ.5595.4.10.2016.WN z dnia 29.03.2016r.) pod warunkiem:

- wykorzystania do celów przeciwożarowych dwóch hydrantów zewnętrznych DN 80 zabudowanych w obrębie al. Kościuszki w odległości ok. 120 m od budynku, zapewniających wydajność 10 l/s każdy;
- zapewnienia dojazdu pożarowego do budynku w sposób określony w postanowieniu wydanym przez Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach z dnia 29. 03.2016r. nr syg. WZ.5595.4.25.2016.WN; poprawienia bezpieczeństwa pożarowego

budynku poprzez wykonanie wszystkich zadań określonych w postanowieniu wydanym przez Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach z dnia 29.03.2016r. nr syg. WZ.5595.1.36.2016.WN.

Drogi pożarowe

Do budynku zaliczonego do grupy budynków średniowysokich (SW) należy doprowadzić drogę pożarową. Do budynku doprowadzona została droga pożarowa przebiegająca wzdłuż całej elewacji zachodniej budynku w odległości od 5 m do 15 m na wewnętrznym dziedzińcu. Droga pożarowa połączona została z wyjściami ewakuacyjnymi dojściem o długości nie większym niż 30 m i szerokości nie mniejszej niż 1,5 m. Wjazd na dziedziniec wewnętrzny zapewniony został poprzez przejazd bramowy w budynku usytuowanym w zabudowie pierzejowej wzdłuż al. Kościuszki o szerokości 4,2 m i wysokości 3,8 m.

UWAGA!!!

Na obecnym etapie realizacji inwestycji nie zostały zapewnione wymagane parametry techniczne przejazdu bramowego o wymiarach 4,2 m (szerokość) i 3,8 m (wysokość), co powoduje że do budynku nie została doprowadzona droga pożarowa.

Wykaz niezgodności z przepisami przeciwpożarowymi w zakresie dróg pożarowych:

- brak zachowania wymaganej minimalnej wysokości 4,2 m przejazdu na dziedziniec.

W związku z nie spełnieniem wymagań w zakresie minimalnej wysokości 4,2 m przejazdu na dziedziniec, określonej w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009r. Nr 124 poz. 1030), zastosowano rozwiązania zamiennie w stosunku do wymagań określonych w w/w rozporządzeniu, uzgodnione ze Śląskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach (postanowienie nr syg. WZ.5595.4.25.2016.WN z dnia 29.03.2016r.) pod warunkiem: wykonania wszystkich zaleceń określonych w postanowieniu wydanym przez Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach z dnia 29. 03.2016r. nr syg. WZ.5595.1.36.2016.WN;

zapewnienia dostępu do budynku poprzez:

- przejazd na dziedziniec o szerokości od 4,2 m i wysokości 3,8 m; wskazany w części graficznej wniosku układ drogowy wykonany na dziedzińcu, połączony z wyjściami ewakuacyjnymi, dojściami o szerokości minimum 1,5 m;

oraz

- oznakowania drogi pożarowej pionowymi znakami informacyjnymi i zakazu oraz znakami bezpieczeństwa wg wzoru określonego w PN-N-01256/4:1997 „Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe”;
- pisemnego powiadomienia przez właściciela obiektu Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie o zakończeniu realizacji zadań ujętych w ekspertyzie.

3.2. Charakterystyczne potencjalne źródła powstawania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania

Zagrożenie pożarowe w budynku, determinowane jest przez kilka podstawowych czynników, do których należą przede wszystkim:

- charakter i specyfika stref pożarowych zaliczonych do grupy budynków użyteczności publicznej i kategorii zagrożenia ludzi ZL III;
- rodzaj i warunki użytkowania urządzeń instalacji technicznych eksploatowanych w budynku; warunki techniczno - budowlane i eksploatacyjne budynku; zakres czynności związanych z bieżącą eksploatacją budynku;
- zakres prowadzonych bieżących prac naprawczych i konserwacyjnych urządzeń i instalacji technicznych w budynku;

- poziom wiedzy i umiejętności pracowników obsługi technicznej budynku i pracowników serwisu technicznego firm świadczących usługi specjalistyczne;
- sposób i terminowość przeprowadzanych okresowych pomiarów i badań sprawności technicznej instalacji funkcjonujących w budynku oraz zasady eliminowania stwierdzonych nieprawidłowości;
- znajomość przepisów przeciwpożarowych i zasad bezpieczeństwa pożarowego przez pracowników obiektów oraz sposób sprawowania nadzoru nad ich przestrzeganiem;
- sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku i strefy pożarowej oraz jego przygotowanie na wypadek prowadzenia działań ratowniczych.

Potencjalnymi źródłami powstania pożaru w budynku mogą być następujące negatywne zjawiska

jak:

- posługiwanie się otwartym ogniem lub palenie tytoniu w pomieszczeniach, w których znajdują się materiały palne;
- wady elektrycznych urządzeń ogrzewczych /piece, grzałki, kuchnie, czajniki itp./; eksploatacja niesprawnych maszyn, urządzeń i instalacji elektroenergetycznych; nieostrożne używanie cieczy palnych; niewłaściwa eksploatacja urządzeń i instalacji elektrycznych; niewłaściwa eksploatacja elektrycznych urządzeń ogrzewczych;
- nieostrożność osób dorosłych przy prowadzeniu prac remontowych w tym prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- nieostrożność pracowników przy prowadzeniu prac z cieczami łatwo zapalnymi; zaniechania porządkowe.

W zależności od miejsca powstania pożaru, intensywności oraz czasu jego swobodnego rozwoju, rozprzestrzenianie się pożaru może następować poprzez:

- systemy połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi pomieszczeniami budynku oraz systemy instalacji technicznych łączących te pomieszczenia oraz poszczególne kondygnacje budynku;
- elementy urządzeń technicznych i konstrukcyjnych budynku, dobrze odbierających ciepło; promieniowanie cieplne od palących się materiałów oraz konwekcje gorących gazów i spalin.

Do podstawowych przyczyn sprzyjających rozprzestrzenianiu się pożaru należy zaliczyć:

- zbyt późne wykrycie pożaru oraz nieznanostwo zasad postępowania na wypadek pożaru przez pracowników;
- opóźnione podjęcie działań związanych z gaszeniem pożaru w zarodku, będące następstwem niewystarczającej ilości sprawnych gaśnic oraz umiejętności użycia tego sprzętu, jak również brakiem możliwości szybkiego dotarcia do pomieszczeń, w których powstał pożar ze względu na oddziaływanie wysokiej temperatury i zadymienie albo też trudności z otwarciem pomieszczeń;
- spóźnione przybycie jednostek straży pożarnej spowodowane zbyt późnym ich zaalarmowaniem, utrudnieniami dojazdowymi oraz brakiem rzeczowych informacji o miejscu zdarzenia;
- utrudnione warunki prowadzenia działań ratowniczych związane z brakiem dostatecznej ilości wody do celów gaśniczych, przy niesprawności sieci wodociągowej, zadymieniem dróg, warunkami atmosferycznymi.

Przy istniejącym systemie zabezpieczeń przeciwpożarowych i sposobie użytkowania budynku możliwości rozprzestrzenienia się pożaru są bardzo znacznie ograniczone, co jednak nie wyklucza sytuacji, w której pożar powstały w strefie pożarowej może być tym czynnikiem, który w konsekwencji spowoduje wystąpienie zagrożenia pożarowego nawet dla całego obiektu.

3.2.1. Zagrożenia wynikające z eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych

Istotne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego przy eksploatacji instalacji elektrycznych ma stan izolacji instalacji, od którego uzależnione jest bezpieczeństwo całej instalacji.

Szczególne niebezpieczeństwo stwarza proces starzenia się izolacji, który może być spowodowany naturalnym starzeniem się, a także starzeniem przyspieszonym spowodowanym przez:

- oddziaływanie na instalację wilgoci i promieniowania cieplnego;
- długotrwałe i częste przeciążenie instalacji.

Proces starzenia się instalacji jest źródłem powstawania zwarcí, występujących zwykle między przewodami w miejscu uszkodzenia izolacji. Zwarcia te występują zwykle bez żadnego związku przyczynowego z działaniem odbiorników prądu, tj. mogą występować przy wyłączonych odbiornikach.

Prąd zwarcia występujący jedynie miejscowo może chwilowo nie przekraczać dopuszczalnych wartości prądów roboczych danego obwodu i tym samym nie zawsze wyzwala bezpieczniki.

W miejscu zwarcia powstaje najczęściej łuk elektryczny, w którym temperatury sięgają rzędu 10000 °C – w tej temperaturze zapaleniu ulegają nawet materiały trudno zapalne.

Jakość materiałów elektroizolacyjnych zależy przede wszystkim od oporności właściwej, oporności na przebicia (wytrzymałości elektrycznej) współczynników strat dielektrycznych oraz temperatury i wilgotności.

Większa oporność właściwa, większa wytrzymałość dielektryczna oraz niższy współczynnik strat dielektrycznych decyduje o lepszej jakości danej izolacji.

Natomiast wzrost temperatury, zawilgocenie, zanieczyszczenia i uszkodzenia mechaniczne izolacji, powodują obniżenie właściwości elektroizolacyjnych.

Wady izolacji to nie tylko widoczne gołym okiem uszkodzenia mechaniczne, ale przede wszystkim wady polegające na starzeniu się tej izolacji.

Podczas przepływu prądu elektrycznego, występuje zawsze opór elektryczny, którego pokonanie powoduje tzw. straty mocy, które zmieniają się w ciepło. Powstałe przy przepływie prądu ciepło wydatkowane jest częściowo na podniesienie temperatury urządzenia i instalacji, a częściowo oddawane jest otoczeniu.

Z punktu widzenia bezpieczeństwa pożarowego, nagrzewanie się instalacji i urządzeń jest zjawiskiem niebezpiecznym i w warunkach wadliwie wykonanej instalacji i urządzeń, niewłaściwych zabezpieczeń, braku należytej konserwacji oraz nadzoru nad urządzeniami elektrycznymi mogą wytworzyć się sprzyjające okoliczności do powstania pożaru.

Dość częstą przyczyną pożarów instalacji i urządzeń elektroenergetycznych stanowią tzw.

przeciążenia, czyli nadmierne natężenia prądu płynącego w określonym obwodzie elektrycznym wywołane głównie tzw. przeciążeniami i przepięciami, przy czym przeciążeniem jest przyłączenie do danego obwodu elektrycznego nadmiernej ilości odbiorników prądu, natomiast przepięciem jest krótkotrwały wzrost napięcia w obwodzie elektrycznym ponad dopuszczalną wartość, powstający w związku z nagłymi zmianami napięć (np. w przypadku gwałtownego wyłączenia urządzeń, zwarcí, uderzeń pioruna w instalację elektryczną).

Najczęściej występującymi przyczynami wywołującymi pożary w tej grupie są:

- włączenie do instalacji obliczonej na określoną moc odbiorników o mocy globalnej wyższej od dopuszczalnej;
- nadmierne obciążenie (wzrost poboru prądu) generatorów i transformatorów poprzez przyłączenie,
- zbyt dużej ilości odbiorników elektrycznych;
- brak uziemienia i zerowania przewodów;
- brak instalacji odgromowej, bądź jej uszkodzenie.

3.2.2. Zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zakazu palenia tytoniu poza miejscami do tego wyznaczonymi

Pożary powstałe w wyniku palenia papierosów poza miejscami do tego wyznaczonymi (porzucanie nie zgaszonych papierosów), stanowią bardzo duży udział procentowy wśród ogółu pożarów.

Nie zgaszone papierosy stanowią samoistne zasobniki ciepła, charakteryzujące się temperaturą żaru tytoniowego wynoszącą od 288 °C do 771 °C.

Ciepło spalania całego papierosa wynosi ok. 3500 kcal i jest emitowane w czasie ok. 12 min. W szczególności podatne na zapalenie od porzuconych i nie zgaszonych papierosów są:

- gazy palne i pary cieczy łatwo zapalnych;
- odpady drewniane; materiały piroforyczne; papier, tkaniny, materiały pochodzenia celulozowego; materiały palne nasycone tłuszczami roślinnymi, zwierzęcymi i pochodnymi ropy naftowej.

Porzucony i nie zgaszony niedopałek papierosa jest szczególnie groźny w środowisku, w którym nie utrzymuje się porządku i czystości.

W celu maksymalnego ograniczenia możliwości wywołania pożarów w tej grupie należy:

- wprowadzić administracyjnie zakaz palenia papierosów i odpowiednio oznakować znakami zakazu palenia;
- przewidzieć specjalne pomieszczenia lub miejsca do palenia tytoniu;
- w pomieszczeniach, w których nie obowiązuje zakaz palenia, należy wystawić odpowiednią ilość popielniczek wykonanych z materiałów niepalnych o konstrukcji nie pozwalającej na wypadanie z nich niedopałków.

3.2.3. Zagrożenia wynikające z nieostrożnego używania cieczy palnych

Największe zagrożenie występuje przy stosowaniu cieczy palnych o niskich temperaturach zapłonu i jest ono wynikiem:

- szybkiego utleniania się tych cieczy i tworzenia mieszanin wybuchowych mogących ulec zapaleniu przy bezpośrednim kontakcie tych par ze źródłem zapłonu lub przy ogrzaniu tych cieczy do temperatury zapalenia;
- możliwości wywołania zapłonu przez elektryczność statyczną.

Do typowych przykładów wywołanych nieostrożnym używaniem cieczy palnych należy zaliczyć: wylądunek opakowań z cieczami palnymi, powodujący uszkodzenie tych naczyń i wylania się cieczy;

- używanie narzędzi iskrzących przy otwieraniu, przetaczaniu itp. operacjach ze zbiornikami cieczy palnych;
- napełnianie zbiorników po cieczach palnych cieczami wchodzącymi ze sobą w reakcje chemiczne; wycieki cieczy palnych z pojemników w których są przechowywane;
- zmywanie podłóg, posadzki benzyną lub pastami o dużym stopniu rozcieńczania rozpuszczalnikami;
- rozcieńczanie lakierów stanowiących mieszaniny żywic aceto- i nitrocelulozowych rozpuszczalnikami oraz farb olejnych i lakierów;
- wylewanie cieczy palnych po ich użyciu do urządzeń odpływowych instalacji wod-kan.

3.2.4. Zagrożenia wynikające z nieostrożnego obchodzenia się z ogniem otwartym

W tej grupie przyczyn pożarów wymienić można następujące elementy zagrożenia pożarowego:

- pozostawienie bez dozoru aparatów i urządzeń z otwartym ogniem oraz urządzeń oświetleniowych z otwartym płomieniem;
- wchodzenie z otwartym ogniem do pomieszczeń z materiałami palnymi; spalanie odpadów i śmieci w obrębie budynków;

- wykonywanie prac remontowych w pomieszczeniach z materiałami palnymi przy użyciu palników gazowych;
- rozgrzewanie lampą lutowniczą ciał i substancji łatwo zapalnych; wypalanie i przepalanie lampą lutowniczą elementów wykonanych z drewna;
- rozgrzewanie smoły, lepiku i asfaltu w pobliżu palnych elementów konstrukcyjnych obiektów lub składowisk palnych materiałów;
- operowanie otwartym ogniem w pomieszczeniach naprawczych maszyn i urządzeń w obecności cieczy łatwopalnych i materiałów palnych.

3.3. Warunki decydujące o bezpieczeństwie pożarowym budynku

Aby zachować właściwe warunki bezpieczeństwa pożarowego w budynku i strefie pożarowej niezbędne jest przestrzeganie obowiązujących wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obejmujących:

- ✓ przestrzeganie przeciwpożarowych, wymagań budowlanych i instalacyjnych, określonych w obowiązujących przepisach i normach;
- ✓ wyposażenia budynku i strefy pożarowej w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice, z ilością środka gaśniczego, odpowiednią do wielkości strefy pożarowej, dostosowanego do gaszenia grup pożarów, mogących w niej wystąpić;
- ✓ utrzymywanie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej, poprzez zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego oraz ich sprawności; wyposażenie budynku w przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów elektrycznych z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru;
- ✓ zapewnienie osobom przebywającym w budynku i strefie pożarowej bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji poprzez ustalenie systemu norm prawnych i porządkowych oraz technicznych środków zabezpieczenia przed zagrożeniem;
- ✓ zapewnienie odpowiednich warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie wykończenia wnętrza i wyposażenia stałego pomieszczeń;
- ✓ zaznajomienie z przepisami przeciwpożarowymi pracowników;
- ✓ umieszczenie w strefie pożarowej instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych oraz oznakowanie znakami zgodnymi z Polskimi Normami:
 - dróg i wyjść ewakuacyjnych, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi;
 - miejsc usytuowania kurków głównych instalacji gazowych,
 - miejsca zbiórki do ewakuacji,
 - miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - drzwi przeciwpożarowych,
 - dróg pożarowych,
 - pomieszczeń w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia; opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i jej aktualizacja co najmniej raz na dwa lata oraz po takich zmianach sposobu użytkowania budynku, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej;
- ✓ przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczej i stworzenia odpowiednich warunków do podjęcia w przypadku pożaru lub innego zagrożenia poprzez utrzymywanie drogi pożarowej w stanie umożliwiającym dojazd do budynku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej w przypadku pożaru lub innego zagrożenia o każdej porze roku.

Aby zachować właściwe warunki bezpieczeństwa pożarowego w budynku i strefie pożarowej niezbędne jest przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych i instalacyjnych w trakcie użytkowania budynku, które powinno polegać na:

- utrzymaniu budynku oraz instalacji technicznych z nim związanych zgodnie z warunkami określonymi w obowiązujących przepisach przeciwpożarowych, prawa budowlanego, techniczno – budowlanych i Polskich Normach;
- przestrzeganiu wymagań ochrony przeciwpożarowej związanych ze sposobem użytkowania pomieszczeń strefy pożarowej oraz instalacji i urządzeń technicznych, stanowiących ich wyposażenie;
- użytkowanie i utrzymywanie urządzeń i instalacji technicznych w stanie zgodnym z warunkami określonymi w instrukcji obsługi urządzeń oraz obowiązującymi przepisami i normami;
- prowadzeniu w sposób określony obowiązującymi przepisami i normami jak również i instrukcjami obsługi prac przeglądowych, konserwacyjnych naprawczych instalacji i urządzeń funkcjonujących w strefie pożarowej;
- niedopuszczeniu do eksploatacji instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru lub rozprzestrzenienia się ognia, albo ich użytkowania w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub warunkami określonymi przez producenta;
- prowadzeniu dokumentacji przeznaczonej do zapisów wykonywanych badań i kontroli stanu technicznego budynku i instalacji z nim związanych, jak również dokumentowaniu zakresu przeprowadzonych zmian techniczno – budowlanych w okresie jego użytkowania;
- przestrzeganiu zasady, że obiekt powinien być użytkowany zgodnie z przeznaczeniem i utrzymywany w należytych stanie technicznym, a w trakcie użytkowania poddawany okresowej kontroli stanu sprawności elementów i instalacji z nim związanych.

3.4. Warunki użytkowania instalacji i urządzeń technicznych

3.4.1. Warunki poddawania okresowej kontroli instalacji elektrycznej

Okresowa kontrola stanu technicznej sprawności instalacji elektrycznej, obejmująca m.in. pomiary rezystancji izolacji przewodów, pomiary napięć i obciążeń, sprawdzenie skuteczności działania ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji uziemień roboczych i ochronnych oraz sprawdzenie ciągłości przewodów ochrony, powinna być dokonywana nie rzadziej niż co pięć lat, a w przypadku instalacji elektrycznej narażonej na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działanie czynników występujących podczas użytkowania obiektu, przynajmniej raz w roku. Kontrole stanu technicznego instalacji elektrycznych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń instalacji oraz sieci energetycznych.

3.4.2. Warunki poddawania okresowej kontroli instalacji odgromowej

Okresowa kontrola stanu technicznej sprawności instalacji odgromowej powinna być dokonywana nie rzadziej niż raz na pięć lat lub w przypadku przebudowy albo zmiany funkcji obiektu. Badania okresowe przy ochronie podstawowej budynków obejmują oględziny części nadziemnej, sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej, pomiar rezystancji uziemienia oraz sprawdzenie stanu uziołów.

Obiekt powinien posiadać metrykę urządzenia piorunochronnego oraz protokoły badania urządzenia piorunochronnego.

3.4.3. Warunki poddawania okresowej kontroli instalacji kominowej wentylacyjnej

Okresowa kontrola przewodów kominowych wentylacyjnych, polegająca na sprawdzeniu ich technicznej sprawności, powinna być dokonywana przynajmniej raz w roku, przez osobę posiadającą kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim w odniesieniu do grawitacyjnych przewodów

wentylacyjnych, a uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w odniesieniu do przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych.

3.5. Podstawowe warunki zapobiegania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru

W obiektach oraz na terenach przyległych do niego zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów palnych;
- użytkowanie instalacji i urządzeń niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- garażowania pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- rozpalanie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żuźla lub wypalania wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta; przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400V;
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno - budowlanych;
- składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;

- przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- blokowania drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej;
 - krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno – budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz pomieszczenia
- stosowanie na drogach ewakuacyjnych łatwopalnych wykładzin podłogowych i okładzin ściennych oraz okładzin sufitowych i sufitów podwieszanych, wykonanych z materiałów innych niż niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia;
- przemieszczanie, usuwanie lub zastawianie znaków, dostarczających informacji niezbędnych do ewakuacji oraz innych znaków dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- składowania materiałów palnych przy obiekcie bez zachowania pasa ochronnego o szerokości min. 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntownie oczyszczonej, składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo pod ścianami budynku;
- parkowanie pojazdów poza miejscami specjalnie do tego wyznaczonymi w sposób utrudniający dostęp do budynku albo przejazdu drogą pożarową.

3.6. Warunki przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach budynku

Pod pojęciem materiałów niebezpiecznych pożarowo rozumie się następujące materiały niebezpieczne: gazy palne, ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C), materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonności do samozapalenia oraz materiały, których sposób składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru. Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych należy:

- wszystkie czynności związane z ich składowaniem wykonywać według wskazań ich producenta; przechowywać materiały niebezpieczne w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub w skutek wzajemnego oddziaływania;
- przechowywać ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C) wyłącznie w pojemnikach, urządzeniach i instalacjach przystosowanych do tego celu, wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia i zabezpieczenia przed stłuczeniem;
- ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 373,15 K (100°C) przechowywać w naczyniach metalowych lub innych dopuszczonych do tego celu posiadających szczelne zamknięcia.

Materiały niebezpieczne pożarowo nie mogą być przechowywane w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnodostępnych, jak również na tarasach, balkonach i loggiach.

Szczegółowe warunki użytkowania i przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo określa „Karta bezpieczeństwa produktu chemicznego” opracowana przez producenta, którą winna dysponować osoba odpowiedzialna, za stosowanie materiału niebezpiecznego pożarowo i znać warunki bezpieczeństwa w niej zawarte.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w strefie pożarowej obejmującej pomieszczenia handlowe dopuszczalne jest przechowywanie cieczy o temperaturze zapłonu do 328,15 K (55 °C) w takiej ilości, aby gęstość obciążenia ogniowego stworzona przez te ciecze nie przekroczyła 500 MJ/m² (przy określaniu gęstości obciążenia ogniowego należy korzystać z wytycznych określonych w Polskiej Normie PN-B-02852 dot. obliczania gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczania względnego czasu trwania pożaru).

W pomieszczeniach handlowych stanowiących odrębną strefę pożarową dopuszczalne jest przechowywanie cieczy palnych w ilościach większych niż określone powyżej tj. w ilościach powodujących, że gęstość obciążenia ogniowego stworzona przez te ciecze przekroczy 500 MJ/m², pod warunkiem spełniania przez te pomieszczenia wymagań techniczno - budowlanych dotyczących stref pożarowych produkcyjnych i magazynowych.

3.7. Warunki użytkowania pomieszczeń gospodarczych w budynku

Sposób zagospodarowania powierzchni pomieszczeń gospodarczych powinien być odpowiedni do ich wielkości i kubatury oraz wyposażenia technicznego, odpowiedniego do rodzaju i sposobu użytkowania pomieszczenia.

Sposób magazynowania oraz przyjęte w tym zakresie zasady, powinny zapewniać właściwe funkcjonowanie pomieszczenia oraz bezpieczne warunki ewakuacji.

Sposób użytkowania pomieszczenia powinien uwzględniać przestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego, ze szczególnym uwzględnieniem zakazu używania w pomieszczeniach otwartego ognia.

Sposób magazynowania materiałów powinien zapewniać zachowanie wymaganej szerokości przejść, umożliwiających komunikację oraz warunki ewakuacji, a także zapewniać swobodny dostęp do miejsc składowania oraz umożliwiać dostępu do źródła ognia i prowadzenie akcji ratowniczej na wypadek pożaru.

W pomieszczeniach należy utrzymywać ład i porządek oraz przestrzegać podstawowe zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego, obejmujące w szczególności przestrzeganie zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu oraz konieczności bieżącego usuwania, poza pomieszczenia, zbędnych materiałów palnych (tektury, papieru, folii, materiałów wykonanych z tworzyw sztucznych, itp.).

Przyjęte zasady postępowania z wszelkiego rodzaju odpadami powinny uwzględniać również sposób postępowania z palnymi opakowaniami w pomieszczeniach gospodarczych, a w szczególności opakowaniami zbędnymi oraz nie zabezpieczającymi bieżących potrzeb.

Wszystkie instalacje i urządzenia, stanowiące wyposażenie pomieszczenia, powinny być sprawne i utrzymywane w odpowiednim stanie technicznym, wykluczającym możliwość spowodowania pożaru lub innego zagrożenia.

Wykonywanie w pomieszczeniach gospodarczych jakichkolwiek prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, wymaga zachowania szczególnych środków ostrożności i może być realizowane wyłącznie wg zasad określonych instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.

Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pożarowego w pomieszczeniach należy do podstawowych obowiązków pracownika użytkującego pomieszczenie, który ponosi w tym zakresie bezpośrednią odpowiedzialność.

3.8. Zasady oznakowania budynku znakami bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Oznakowanie znakami bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej powinno obejmować:

drogi ewakuacyjne;

- znak „*Wyjście ewakuacyjne*” umieszczony nad drzwiami należy stosować do oznakowania drzwi przegradzających ustaloną drogę ewakuacyjną, takich jak: wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, z których wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne; wyjścia prowadzące z budynku na zewnątrz; wyjścia prowadzące do innej strefy pożarowej, w tym na obudowaną i zamkniętą drzwiami klatkę schodową w budynku o wysokości ponad 25 m (wysokim i wysokościowym); wyjścia prowadzącego przez przedsionek i drzwi wyjściowe z przedsionka.

- znakiem „*Kierunek drogi ewakuacyjnej*” wskazujący kierunek drogi, z której należy korzystać w warunkach zagrożenia, prowadzącej do wyjścia ewakuacyjnego, umieszczonym na ścianach;

miejsce zbiórki po ewakuacji;

Znakiem „*Miejsce zbiórki po ewakuacji*” należy oznakować miejsce zgrupowania ludzi po ewakuacji.

miejsca usytuowania gaśnic;

Miejsce usytuowania gaśnic należy dokonać znakiem „*Gaśnica*” umieszczonym nad miejscem usytuowania gaśnic.

miejsca usytuowania hydrantów wewnętrznych;

Miejsce usytuowania hydrantu wewnętrznego należy dokonać za pomocą znaku „*Hydrant wewnętrzny*” umieszczonym na drzwiczkach szafki hydrantowej;

miejsce usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu;

Miejsce usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu należy dokonać znakiem „*Przeciwpożarowy wyłącznik prądu*” umieszczonym nad przyciskiem;

drzwi przeciwpożarowe należy oznakować znakiem „Drzwi przeciwpożarowe” umieszczanym na drzwiach;

miejsce

usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi;

Miejsce usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi należy dokonać za pomocą znaku „Uruchamianie ręczne” umieszczonym nad przyciskiem;

oznakowanie drogi pożarowej;

Oznakowanie drogi pożarowej należy dokonać znakiem „Droga pożarowa” oraz znakiem „Nie zastawiać”.

W budynku w widocznym miejscu należy umieścić „Instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych” w taki sposób, aby wszyscy użytkownicy mogli bezpośrednio zapoznać się z jej treścią.

4. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

4.1. Warunki wyposażenia i stosowania w budynku urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic

Pod pojęciem urządzenia przeciwpożarowe rozumie się urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

Urządzenia przeciwpożarowe w budynku powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi, opracowanych przez producentów.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

4.2. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice budynku

Zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracyjnych z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. Nr 109, poz. 719) i rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 1422 z późn. zm.) budynek szkoły zaliczony do grupy budynków średniowysokich (SW), obejmujący strefy pożarowe, zaliczone do grupy budynków produkcyjno – magazynowych (PM) o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m² oraz zakwalifikowane do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, znajdujące się w budynku o powierzchni 2780,5 m² i kubaturze 13070 m³, powinien zostać wyposażony w następujące urządzenia przeciwpożarowe:

- instalację wodociągową przeciwpożarową z hydrantami wewnętrznymi 25;
- zestaw pompowy do podnoszenia ciśnienia w instalacji wodociągowej przeciwpożarowej;
- instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego; urządzenia służące do usuwania dymu z ewakuacyjnych klatek schodowych;
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu;
- gaśnice przenośne z proszkiem gaśniczym, dostosowanym do gaszenia pożarów grup ABC

4.3. Ogólne zasady wykonywania przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku. Szczegółowe warunki określające sposoby poddawania stosowanych w budynku urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym określają postanowienia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Realizacja przewidzianych przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic należy do obowiązków Dyrektora Szkoły.

W budynku przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym podlegają:

- instalacja wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami wewnętrznymi 25;
- zestaw pompowy do podnoszenia ciśnienia w instalacji wodociągowej przeciwpożarowej;
- instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego;
- urządzenia służące do usuwania dymu z ewakuacyjnych klatek schodowych;
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu;
- gaśnice przenośne.

Zakres oraz czasookres tych przeglądów i konserwacji określono w treści niniejszego rozdziału.

4.4. Sposób prowadzenia przeglądów technicznych i konserwacji hydrantów instalacji wodociągowej przeciwpożarowej

Czynności kontrolne powinny być przeprowadzane **raz w miesiącu** przez najemcę każdego z lokali i powinny obejmować sprawdzenie:

- czy wyposażenie hydrantów jest kompletne i znajduje się na swoim miejscu;
- czy hydranty są widoczne, mają czytelne oznakowanie i instrukcję oraz zapewniony jest do nich dostęp;
- czy nie występują widoczne uszkodzenia, korozja lub wycieki.

Przeprowadzone czynności kontrolne powinny być odnotowane w książce eksploatacji instalacji hydrantowej z podaniem wyników kontroli.

W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości, należy podjąć niezwłoczne działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Przeglądy i konserwacje hydrantów wewnętrznych powinny być przeprowadzane **przynajmniej raz w roku**, przez konserwatora posiadającego upoważnienie producenta hydrantów lub potwierdzone kwalifikacje w tym zakresie.

Podczas rocznego przeglądu należy dokonać sprawdzenia, czy:

- urządzenia są nie zastawione, nie uszkodzone, elementy nie są skorodowane, nie ma przecieków;
- instrukcja obsługi jest czysta i czytelna; miejsce umieszczenia jest oznakowane; mocowania do ściany są odpowiednie, nie są obruszone i trzymają pewnie;
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika wypływu oraz miernika ciśnienia);
- miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym; wąż na całej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć; jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;

- zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowe i właściwie zaciśnięte; bęben węża obraca się lekko w obu kierunkach;
- dla bębnow z wahliwym zamocowanie sprawdzić czy oś (zamocowanie) obraca się łatwo i czy bęben obraca się o 180°;
- przy bębnach ręcznych sprawdzić czy zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;
- przy bębnach automatycznych sprawdzić pracę zaworu automatycznego oraz sprawdzić właściwą pracę serwisowego zaworu odcinającego;
- sprawdzić stan przewodów zasilających w wodę (rurociągów), szczególną uwagę zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- jeżeli jest skrzynka hydrantowa (obudowa) sprawdzić, czy nie jest uszkodzona i czy drzwiczki łatwo się zamykają;
- sprawdzić, czy prądownica jest właściwego typu i czy prawidłowo pracuje; sprawdzić pracę prowadnic węża, upewnić się, że są właściwie i pewnie zamocowane; pozostawić hydranty i instalację w stanie gotowym do natychmiastowego użycia.

Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy hydrant powinien być oznakowany "NIECZYNNY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym Dyrektora Szkoły.

Jeżeli w trakcie przeglądu rocznego konserwator stwierdzi jakiegokolwiek uszkodzenia węża, wąż ten należy poddać próbie na maksymalne ciśnienie robocze, a w przypadku próby negatywnej – wąż powinien być wymieniony na nowy.

Po dokonanych przeglądzie i konserwacji hydranty i instalacja winny pozostać w stanie gotowym do natychmiastowego użycia.

Co 5 lat wszystkie węże i hydranty powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji.

Po przeglądzie i czynnościach konserwacyjnych hydranty i instalacja powinny być przez konserwatora oznakowane etykietą kontroli z napisem "SPRAWDZONE", a w książce kontroli należy dokonać wpisu który winien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
- zapis wyników testów;
- wykaz i data zainstalowania części zamiennych;
- data (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- wykaz wszystkich hydrantów i zaworów hydrantowych.

Przy usuwaniu usterek do naprawy instalacji dopuszczalne jest wyłącznie używanie części zamiennych (węży, prądownic, zaworów) posiadających stosowne certyfikaty zgodności dopuszczające do stosowania w ochronie przeciwpożarowej, pochodzące od dostawcy urządzenia.

Usunięcie usterek stwierdzonych w trakcie przeglądu powinno nastąpić w możliwie najkrótszym czasie, tak aby instalacja hydrantowa mogła być jak najszybciej we właściwym stanie i gotowości do natychmiastowego użycia.

4.5. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym pomp w pompowniach przeciwpożarowych

Pompy w pomieszczeniu hydroforowni podlegają okresowym przeglądom i czynnościom konserwacyjnym, w terminach i na zasadach określonych przez producenta w dokumentacji techniczno - ruchowej, nie rzadziej niż raz w roku.

W celu zapewnienia poprawnego funkcjonowania pomp, należy je regularnie sprawdzać i poddawać obsłudze technicznej przez osobę kompetentną. Nazwa i numer telefonu konserwatora powinien być umieszczony w pompowni przeciwpożarowej oraz w pomieszczeniu osoby odpowiedzialnej za sprawę ochrony przeciwpożarowej.

Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania pomp w pompowni dla pomp z napędem elektrycznym w czasie ich eksploatacji należy wykonywać następujące czynności kontrolne w **okresach co kwartalnych**. Zakres czynności konserwacyjnych i przeglądów technicznych pomp z napędem elektrycznym:

- sprawdzenie automatycznego rozruchu pompy w sytuacji spadku ciśnienia w instalacjach, kontrola manometrów, naciągnięcie dławic lub ewentualnie wymiana, smarowanie pomp.

Wszystkie czynności wykonane przy prowadzeniu przeglądów, winny zostać potwierdzone w książce okresowych kontroli pomp w pompowni przeciwpożarowej, która powinna znajdować się w pomieszczeniu pompowni.

4.6. Sposób prowadzenia przeglądów technicznych i konserwacji instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego

Instalacje i oprawy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego podlegają okresowym przeglądom i konserwacji, w terminach i na zasadach określonych przez producenta, **nie rzadziej niż raz w roku**.

Instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego powinna być poddawana okresowym przeglądom i konserwacji przez osobę kompetentną. Osoba ta powinna być wystarczająco kompetentna do prawidłowego przeprowadzenia wszystkich niezbędnych prac przy konserwacji systemu. W związku z powyższym czynności te należy powierzyć specjalistycznej firmie (np. autoryzowanej przez producenta) na podstawie precyzyjnie określonej umowy cywilno – prawnej.

Ponieważ podczas prowadzenia prac konserwacyjnych instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego istnieje możliwość uszkodzenia zasilania oświetlenia podstawowego w krótkim czasie po testowaniu instalacji oświetlenia awaryjnego lub podczas kolejnego ładowania akumulatorów, testy, które wymagają pełnego przewidzianego dla nich czasu trwania, powinny być, o ile to możliwe, podejmowane w okresach o niskim ryzyku wystąpienia zagrożenia. Pozwoli to na bezpieczne, ponowne naładowanie akumulatorów. Inną możliwością jest wykonywanie, do czasu ponownego naładowania akumulatorów, testów krótkotrwałych

Instalacje awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego należy poddawać testom w okresach **kwartalnych i rocznych**.

Podczas przeprowadzanych testów **kwartalnych** instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego należy:

- włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia (wyłączenia) zasilania podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci.

UWAGA!!! Zaleca się, aby okres symulowanego uszkodzenia (wyłączenia) był wystarczający dla potrzeb badania, jednakże minimalizowany ze względu na możliwość uszkodzenia komponentów instalacji, np. lamp.

- sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz czy funkcjonują prawidłowo.

Na końcu tego testu okresowego zaleca się przywrócenie zasilania oświetlenia podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego.

Podczas przeprowadzanych czynności konserwacyjnych i przeglądów **rocznych** instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego należy:

- sprawdzić czy wykonywane są systematycznie zalecenia dla testów kwartalnych;
- sprawdzić czas funkcjonowania lamp oświetlenia ewakuacyjnego.

Przeprowadzenie przeglądów i czynności konserwacyjnych awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego w okresach kwartalnym i rocznym powinno zostać udokumentowane przez konserwatora systemu, wpisem potwierdzającym wyniki przeprowadzonych testów oraz datę jego przeprowadzenia dokonane w dzienniku eksploatacji instalacji.

Dokonane naprawy lub wymiana elementów instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego winny zostać odnotowane przez konserwatora w dzienniku eksploatacji instalacji.

4.7. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym urządzeń służących do usuwania dymu

Urządzenia służące do grawitacyjnego usuwania dymu z budynku, podlegają okresowym przeglądom i czynnościom konserwacyjnym, w terminach i na zasadach określonych przez producenta w dokumentacji techniczno - ruchowej, **nie rzadziej niż raz w roku.**

W celu zapewnienia poprawnego funkcjonowania instalacji, urządzenia tej instalacji powinny być regularnie sprawdzane i poddawane obsłudze technicznej przez osobę kompetentną (konserwator urządzeń). W powyższym celu należy podpisać stosowną umowę z konserwatorem urządzeń, posiadającym stosowne uprawnienia w tym zakresie wydane przez producenta urządzeń. Umowa powinna określać metodę współpracy oraz czas, w którym urządzenie przeciwpożarowe powinno być doprowadzone do stanu użytkowania po uszkodzeniu. Nazwa i numer telefonu konserwatora urządzeń powinien być umieszczony na centrali sterującej instalacją.

Książka eksploatacji instalacji do grawitacyjnego usuwania dymu powinna być przechowywana w miejscu dostępnym dla upoważnionych osób. W książce należy zapisywać wszystkie zdarzenia dotyczące urządzeń.

Podstawowy zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych instalacji do grawitacyjnego usuwania dymu przeprowadzanych w **okresach co 6 miesięcy** przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia powinien obejmować: optyczną kontrolę elementów i urządzeń oddymiających, sprawdzenie działania centrali sterowniczej urządzeń oddymiających, sprawdzenie zasilania podstawowego i rezerwowego centrali oddymiania, sprawdzenie możliwości otwarcia klap oddymiających przyciskiem sterującym, optyczne sprawdzenie stanu klap oddymiających, sprawdzenie mocowań i ewentualne przesmarowanie okuć, zamknięcie klap przyciskiem sterującym.

Wszystkie czynności wykonane przez konserwatora urządzeń do grawitacyjnego usuwania dymu, winny zostać potwierdzone w sporządzonym protokole z wykonanych sprawdzeń i odnotowane w książce eksploatacji urządzeń. Książka eksploatacji urządzeń do grawitacyjnego usuwania dymu powinna być przechowywana w pomieszczeniu portierni.

W przypadku dokonywania jakichkolwiek czynności naprawczych zarówno same czynności jak i zastosowane elementy zamienne w miejsce uszkodzonych lub zużytych winny zostać uwidocznione w protokole z przeprowadzonej naprawy.

4.8. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przeciwpożarowego wyłącznika prądu

Okresowa kontrola stanu technicznej sprawności przeciwpożarowego wyłącznika prądu, stanowiącego element zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, umożliwiającego w szczególności bezpieczne prowadzenie działań ratowniczych oraz w określonych sytuacjach, zabezpieczającego przed możliwością rozprzestrzeniania się pożaru, poprzez odcięcie dopływu energii elektrycznej do wszystkich obwodów elektrycznych w budynku powinna być przeprowadzana na zasadach określonych niniejszą instrukcją. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu powinien być poddawany systematycznym sprawdzeniom i kontroli prawidłowości działania, tj. potwierdzenia, że dokonuje on wyłączenia energii elektrycznej w całym budynku i odcina dopływ energii elektrycznej do wszystkich obwodów, za wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. **Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne w tym zakresie powinny być przeprowadzane przynajmniej raz w roku** i dokumentowane stosownym wpisem w książce konserwacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu, a wszelkie stwierdzone nieprawidłowości natychmiast eliminowane, przy czym w przypadku wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości związanych z funkcjonowaniem przeciwpożarowego wyłącznika prądu, dokonywane prace naprawcze powinny zostać udokumentowane stosownym

protokołem, z podaniem rodzaju nieprawidłowości, sposobu jej usunięcia oraz uprawnionej osoby, która dokonała niezbędnej naprawy i daty wykonania naprawy, odnotowanym i załączonym do książki konserwacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

Podstawowy zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych przeciwpożarowego wyłącznika prądu powinien obejmować:

- uruchomienie wyłącznika; sprawdzenie jego oznakowania (czy jest widoczne, właściwe i czytelne); sprawdzenie dostępu do niego.

Okresową kontrolę przeciwpożarowego wyłącznika prądu powinna przeprowadzać osoba posiadająca kwalifikacje przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.

4.9. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym gaśnic przenośnych

Gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących gaśnic oraz w instrukcjach obsługi ustalonych przez producenta.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej niż raz w roku.

Gaśnice uszkodzone powinny zostać natychmiast poddane naprawie, jeżeli stopień i rodzaj uszkodzenia na to pozwala, albo wycofane z użytkowania.

Przeglądy, konserwacje i naprawy gaśnic powinny być wykonane przez konserwatora legitymującego się uprawnieniami wydanymi przez producenta.

Przeglądy mające na celu utrzymanie gaśnic w stałej gotowości do użycia powinny być przeprowadzane raz w miesiącu przez najemcę. Przeprowadzone przeglądy powinny być odnotowywane w książce przeglądu gaśnic z podaniem daty przeprowadzenia przeglądu, potwierdzeniem właściwego stanu technicznego lub określeniem rodzaju niesprawności i sposobu jej usunięcia.

Przeglądy przeprowadzane raz w miesiącu powinny obejmować:

- czy gaśnica znajduje się na oznakowanym stanowisku; czy dostęp do gaśnicy jest nieutrudniony; czy w sposób widoczny nie jest uszkodzona; czy gaśnica posiada widoczne plomby i nie uszkodzone wskaźniki (manometr); czy gaśnica posiada czytelna instrukcję obsługi.

W zakresie przeglądów gaśnic powinna wchodzić ocena ich stanu technicznego, a w szczególności sprawdzenie wskazań manometru w gaśnicach pod stałym ciśnieniem oraz napełnienia gazu w zbiornikach zasilających gaśnic pod zmiennym ciśnieniem, a ponadto stanu węży, prądownic, głowic i zaworów oraz etykiet.

Konserwacja winna obejmować czynności służące utrzymaniu gaśnicy w odpowiednim stanie technicznym i gotowości do natychmiastowego użycia oraz wymianę uszkodzonych elementów gaśnic, a także sprawdzenie stanu środka gaśniczego.

Naprawa gaśnicy winna być dokonywana, gdy jej zasadnicze elementy takie jak, prądownica, głowica lub zawór uległy zniszczeniu lub uszkodzeniu (niedopuszczalne jest naprawianie zbiorników ciśnieniowych i zaworów bezpieczeństwa), a do naprawy muszą być użyte części zamienne i środki gaśnicze takie same, na jakie wyrób otrzymał certyfikat.

Badanie zbiorników ciśnieniowych gaśnic należy przeprowadzać co 5 lat, a uprawnionym do ich przeprowadzania jest Urząd Dozoru Technicznego (UDT).

Po przeprowadzonych czynnościach przeglądowych, konserwacyjnych lub naprawczych konserwator gaśnic powinien sporządzić protokół, potwierdzający wykonanie niezbędnych prac przywracających sprawność gaśnic, a wykonanie czynności powinno zostać uwidocznione na etykiecie konserwacji.

Etykieta konserwacyjna powinna być umocowana na gaśnicy w sposób trwały i tak aby nie zasłaniała napisów na etykiecie gaśnicy.

Gaśnicę należy wycofać z użytkowania w sytuacji, gdy nie nadaje się do konserwacji lub naprawy. Decyzję o wycofaniu gaśnicy podejmuje konserwator gaśnic, sporządzając protokół uzasadniający wycofanie gaśnicy z użytkowania.

Przeglądy i czynności konserwacyjne wykonywane przez konserwatora gaśnic powinny obejmować sprawdzenie:

ogólnego stanu technicznego gaśnicy; czytelność i prawidłowość napisów na gaśnicy; stanu węży i ich zabezpieczeń; terminu kontroli zbiornika ciśnieniowego; masy lub objętości środka gaśniczego oraz czy nadaje się do ponownego wykorzystania.

Stwierdzone w toku czynności konserwacyjnych nieprawidłowości winny być usunięte bez zbędnej zwłoki.

Naprawy gaśnic wykonywane przez konserwatora posiadającego specjalistyczne przeszkolenie przez producenta gaśnic powinno obejmować: całkowite zdemontowanie gaśnicy na części składowe; wykonanie próby ciśnieniowej zbiornika; sprawdzenie głowic, zaworów i węży; sprawdzenie zbiornika gaśnicy czy nie występują ślady korozji; wymianę uszkodzonych części na oryginalne, nowe; napełnienie gaśnicy środkiem gaśniczym.

5. Szczegółowe sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

5.1. Sposoby rozpoznania zagrożenia w budynku

Rozpoznanie i potwierdzenie zaistniałego stanu zagrożenia w pomieszczeniach budynku, związanego z powstaniem pożaru lub innego zagrożenia, może nastąpić w szczególności przez pracowników, którzy zauważą niebezpieczne zdarzenie i stwierdzą stan zagrożenia z nim związany albo uzyskają informację o zagrożeniu pożarowym występującym w budynku z innych źródeł (np. od osób postronnych przebywających w budynku lub na zewnątrz).

Rozpoznanie bezpośrednie zagrożenia pożarowego lub innego zagrożenia w pomieszczeniach budynku powinno w szczególności polegać na ustaleniu i określeniu:

- miejsca powstania pożaru lub innego niebezpiecznego zdarzenia,
- dróg i kierunków rozprzestrzeniania się pożaru albo strefy zagrożenia innego niebezpiecznego zdarzenia,
- stanu i czynników zagrożenia dla życia lub zdrowia dzieci i innych osób przebywających w budynku,
- zagrożenia stwarzanego dla pomieszczeń znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie źródła pożaru.

Każdorazowe rozpoznanie stanu zagrożenia pożarowego powinno spowodować natychmiastowe uruchomienie i rozpoczęcie procedury alarmowania i działań na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

5.2. Sposoby postępowania w przypadku powstania pożaru

W przypadku zauważenia pożaru lub otrzymania wiadomości o pożarze, każda osoba zatrudniona w budynku zobowiązana jest do:

- dokładnego ustalenia miejsca powstania pożaru, dróg jego rozprzestrzeniania się oraz występującego zagrożenia dla ludzi z sąsiednich pomieszczeń,
- powiadomienia wszelkimi dostępnymi środkami alarmowania (w sposób bezpośredni, telefonicznie) o zaistniałym pożarze, ludzi bezpośrednio zagrożonych, personel i kierownictwo obiektu oraz straż pożarną,
- brania czynnego udziału w gaszeniu pożaru przy użyciu gaśnic i hydrantów wewnętrznych, ścisłego podporządkowania się decyzjom kierującego akcją ratowniczą, a w przypadku zarządzenia ewakuacji wykonywania zadań przewidzianych na wypadek ewakuacji lub natychmiastowego opuszczenia obiektu oznaczonym wyjściem ewakuacyjnym i udania się do wyznaczonego miejsca ewakuacji.

Pracownicy obiektu wykonują następujące czynności:

- przy użyciu gaśnic i hydrantów wewnętrznych przystępują do gaszenia pożaru, po uprzednim wyłączeniu dopływu energii elektrycznej,
- wykonują polecane przez kierującego akcją ratowniczą czynności na wypadek zarządzenia ewakuacji, wskazują drogi dojazdu dla jednostek ratowniczych przybyłych na miejsce zdarzenia, udzielają niezbędnych informacji o zdarzeniu,
- uczestniczą w akcji ratowniczej wykonując polecenia kierującego działaniami ratowniczymi.

Prowadząc akcję ratowniczo - gaśniczą należy pamiętać, aby:

- nie otwierać gwałtownie drzwi i okien w pomieszczeniach objętych pożarem w przeciwnym wypadku spowoduje to dopływ powietrza i gwałtowny rozwój pożaru;
- nie gasić wodą urządzeń elektrycznych pod napięciem;
- jeśli zachodzi taka konieczność, urządzenia lub instalacje elektryczną wyłączyć z zasilania przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu.

Prowadząc działania ratowniczo - gaśnicze należy zwracać uwagę na rozwój pożaru i w miarę możliwości starać się, do czasu przyjazdu jednostek straży pożarnej, nie dopuścić do przerzucenia się pożaru na sąsiednie pomieszczenia.

Do czasu przybycia jednostek ratowniczo - gaśniczych, akcją ratowniczą kieruje Dyrektor Szkoły lub inna wyznaczona osoba.

Z chwilą przybycia pierwszej jednostki Straży Pożarnej, kierownictwo przejmuje jej dowódca (kierownik akcji ratowniczej), któremu należy udzielić wszelkich informacji związanych z prowadzonymi wcześniej działaniami, dotyczących miejsca pożaru, punktów czerpania wody, dojazdów pożarowych

Wszyscy pracownicy winni podporządkować się decyzjom kierownika akcji ratowniczej i wykonywać jego polecenia.

5.3. Sposoby ograniczania skutków zagrożenia w warunkach pożaru

Czynności ograniczające skutki zagrożenia w warunkach pożaru, możliwe do wykonania przez pracowników zatrudnionych w budynku, do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, obejmuje ogół przedsięwzięć, których celem jest ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru, zadymienia i oddziaływania termicznego.

Realizacja czynności ograniczających skutki zagrożenia powinna zostać poprzedzona:

- wstępnym określeniem skali zagrożenia i przyjęciem koncepcji działań ratowniczych, możliwych do wykonania przy wykorzystaniu dostępnych własnych sił i środków;
- podjęciem decyzji w zakresie wykonywania działań mających na celu ograniczenie zaistniałego zdarzenia i niedopuszczenie do jego rozwoju;
- określeniem zadań i wydaniem szczegółowych dyspozycji dla pracownika obsługi technicznej, dotyczących wyłączenia i zabezpieczenia urządzeń i instalacji, a w szczególności odcięcie dopływu energii elektrycznej przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu;
- wydaniem przez kierującego działaniami ratowniczymi dyspozycji dla pracowników związanych z realizacją zadań mających na celu ograniczenie rozwoju i likwidację niebezpiecznego zdarzenia.

Podstawowe czynności które powinny zostać wykonane w tym celu obejmują:

- usunięcie materiałów palnych z pomieszczeń i bezpośredniego sąsiedztwa pomieszczeń, objętych pożarem (źródła ognia);
- odcięcie dopływu energii elektrycznej przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu; otwarcie na pełną szerokość drzwi wyjść ewakuacyjnych z budynku; użycie gaśnic przenośnych i hydrantów wewnętrznych do gaszenia pożaru w jego początkowej fazie; wydzielenie miejsca zdarzenia i niedopuszczenie do tego miejsca osób postronnych, nie uczestniczących bezpośrednio w działaniach ratowniczych.

5.4. Sposoby likwidacji źródeł zagrożenia przy wykorzystaniu własnych sił i środków

Wyposażenie budynku w gaśnice przenośne i instalacje wodociągową przeciwpożarową, umożliwi pracownikom w nim zatrudnionym, podjęcie i prowadzenie bezpośrednich działań ratowniczych, mających na celu likwidację źródeł pożaru (ugaszenie pożaru w jego początkowej fazie rozwoju).

Obowiązkiem każdego pracownika zatrudnionego w obiekcie (równocześnie z alarmowaniem o zagrożeniu), jest przystąpienie do gaszenia pożaru przy wykorzystaniu gaśnic przenośnych i hydrantów wewnętrznych oraz wykonywanie innych czynności, poleconych przez kierującego działaniami ratowniczymi.

Działania ratownicze powinny być prowadzone przez pracowników w nim zatrudnionych, z wykorzystaniem gaśnic oraz hydrantów i likwidacji źródła ognia. Wyposażenie budynku w gaśnice pozwala na ich użycie do gaszenia każdego pożaru, jaki może wystąpić w budynku, łącznie z gaszeniem

pożaru w obrębie urządzeń elektrycznych, będących pod napięciem, przy czym użycie gaśnic powinno być zawsze zgodne z ich przeznaczeniem, określonym przez producenta, a obsługa zgodna z instrukcją, umieszczoną na etykiecie gaśnicy.

Działania ratownicze powinny być prowadzone z uwzględnieniem i zapewnieniem podstawowych warunków bezpieczeństwa dla osób w nich uczestniczących, a w szczególności należy pamiętać o przestrzeganiu następujących zasad:

- działania ratownicze mogą być prowadzone w warunkach, gdy nie stwarzają bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia osób prowadzących te działania,
- wszelkie działania powinny być wykonywane z odpowiednim zabezpieczeniem i asekuracją, przynajmniej dwóch współdziałających osób,
- poszczególne czynności ratownicze powinny być wykonywane na polecenie kierującego działaniami ratowniczymi i według jego wskazań.

Prowadzenie działań ratowniczych z użyciem gaśnic przenośnych i hydrantów przewidywane jest w początkowej fazie pożaru, do ugaszenia zarzewia ognia. W każdej sytuacji działania takie powinny być nakierowane na uzyskanie maksymalnej skuteczności w likwidacji źródła pożaru i uniemożliwienie jego rozprzestrzenienia.

5.5. Sposoby alarmowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej

Obowiązek alarmowania Straży Pożarnej spoczywa na każdym, kto zauważył pożar albo uzyskał informację o pożarze lub innym zagrożeniu.

INSTRUKCJA ALARMOWA

Zapamiętaj!

Kto zauważy pożar, klęską żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję.

/art. 9 ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. (t.j. Dz. U z 2018r. poz. 620 z późn. zm.)/

W PRZYPADKU ZAUWAŻENIA POŻARU NALEŻY:

- ustalić w miarę możliwości miejsce jego powstania;
- zawiadomić o zdarzeniu osoby znajdujące się w strefie pożaru lub innego zagrożenia, narażone na jego skutki;
- zaalarmować telefonicznie Państwową Straż Pożarną oraz inne służby konieczne do likwidacji zagrożenia.

ALARMUJĄC PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ NALEŻY PRZEKAZAĆ NASTĘPUJĄCE INFORMACJE:

- miejsce powstania zdarzenia (dokładny adres);
- rodzaj zdarzenia (pożar, wybuch);
- rodzaj palącego się materiału;
- rodzaj występującego zagrożenia, czy występuje zagrożenie życia i zdrowia ludzi;
- rodzaj zagrożenia dla obiektów sąsiednich;
- inne niezbędne dane mające wpływ na właściwą ocenę zdarzenia przez osobę przyjmującą zgłoszenie.

Po przekazaniu powyższych informacji należy podać swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu z którego nastąpiło zgłoszenie zdarzenia. Po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia przez dyżurnego, należy odłożyć słuchawkę i odczekać przy aparacie na sprawdzenie prawdziwości zgłoszenia (jeśli zażąda tego dyżurny).

W przypadku braku dostępu do numeru 998, należy korzystać z innych numerów, alarmowych (policja 997, pogotowie ratunkowe 999 lub numer telefonu 112).

5.6. Sposoby współdziałania z kierującym akcją ratowniczo - gaśniczą

Po przybyciu na miejsce zdarzenia jednostki straży pożarnej osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczo - gaśniczymi obowiązana jest podporządkować się decyzjom dowódcy jednostki straży pożarnej i poinformować go o występującym zagrożeniu oraz o podjętych dotychczas działaniach i wydanych zarządzeniach. W szczególności osoba ta zobowiązana jest do udzielenia informacji dotyczących występowania zagrożenia życia ludzi, kierunków rozprzestrzeniania się pożaru oraz rozmieszczenia pomieszczeń, urządzeń i instalacji szczególnie zagrożonych pożarem.

Wszystkie osoby obecne w strefie pożarowej są zobowiązane do wykonywania poleceń dowódcy jednostki straży pożarnej oraz udzielenia niezbędnych informacji takich, jak:

- wskazania miejsca pożaru;
- lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu;
- rozmieszczenia urządzeń przeciwpożarowych;
- usytuowania przejść, wyjść i dróg ewakuacyjnych;
- ilości osób znajdujących się w pomieszczeniach objętych ogniem; punktów poboru wody do celów przeciwpożarowych.

Niezależnie od współpracy z dowódcą jednostki straży pożarnej wszyscy pracownicy winni podejmować z własnej inicjatywy środki i sposoby zmierzające do ugaszenia lub zmniejszenia rozprzestrzeniania się pożaru.

Obowiązek udzielania kierującemu akcją wszelkich informacji mogących być pomocnymi przy prowadzeniu działań ratowniczo-gaśniczych, jak również obowiązek podporządkowania się jego poleceniom dotyczy wszystkich osób przebywających na terenie obiektu podczas zdarzenia.

5.7. Sposoby zabezpieczenia miejsca zdarzenia przed możliwością ponownego wystąpienia zagrożenia

Likwidacja pożaru i jego źródła oraz zakończenie działań ratowniczych wiąże się z koniecznością wykonania szeregu czynności mających na celu szczegółową kontrolę trenu zdarzenia w związku z możliwością występowania ukrytych źródeł pożaru oraz jego zabezpieczenia przed możliwością ponownego ich wystąpienia.

Zakres koniecznych czynności zabezpieczających powinien zostać określony w postanowieniu przekazania miejsca objętego działaniami ratowniczymi, sporządzonym przez strażaka kierującego działaniami ratowniczymi i doręczony Dyrektorowi Szkoły.

Wykonanie czynności zabezpieczających stanowi obowiązek osoby przejmującej teren działań ratowniczych – Dyrektor Szkoły, który wydaje stosowne dyspozycje podległym pracownikom i zapewnia odpowiednie warunki dozoru miejsca zdarzenia w niezbędnym okresie czasu.

Osoby wyznaczone do dozoru pogorzeliska powinny zostać wyposażone w gaśnice oraz środki łączności umożliwiające alarmowanie o ponownym wystąpieniu zagrożenia. W przypadkach koniecznych osoby te należy wyposażyć w niezbędny sprzęt i środki ochrony osobistej.

Do zakończenia postępowania mającego na celu ustalenie przyczyn i okoliczności powstania pożaru, zabronione jest wykonywanie jakichkolwiek czynności porządkowych, mogących utrudnić prowadzenie dochodzenia przez Policję lub Państwową Straż Pożarną.

Porządkowanie pogorzeliska może zostać rozpoczęte wyłącznie po uzyskaniu stosownego pozwolenia na wykonywanie takich czynności od uprawnionego przedstawiciela Policji lub Państwowej Straży Pożarnej.

W trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego w sprawie ustalenia przyczyn powstania pożaru i okoliczności jego rozprzestrzeniania się stosowne wyjaśnienia składa Dyrektor Szkoły.

6. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym podczas prowadzenia prac konserwacyjnych, naprawczych i remontowych w obiekcie.

6.1. Ogólne warunki bezpieczeństwa pożarowego podczas prowadzenia w obiekcie prac konserwacyjnych, naprawczych i remontowych

Czynności konserwacyjne oraz naprawy i remonty urządzeń i instalacji technicznych, przeprowadzane w pomieszczeniach obiektu, jak również wszelkiego rodzaju prace remontowo - budowlane, powodują dodatkowe ryzyko powstania pożaru, w szczególności w sytuacji, gdy w związku z realizacją tych zadań wykonywane są prace niebezpieczne pod względem pożarowym lub stosowane materiały niebezpieczne pożarowo.

Pod pojęciem prace niebezpieczne pod względem pożarowym należy przez to rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo - budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem.

Zagrożenie pożarowe przy prowadzeniu prac konserwacyjnych, naprawczych i remontowych wynika w szczególności z następujących przyczyn:

- wprowadzenia do pomieszczeń obiektu urządzeń i materiałów, których nie stosuje się w normalnych warunkach ich użytkowania,
- wprowadzenia pracowników nie zatrudnionych na stałe i nie zawsze znających specyfikę obiektu i zasad bezpieczeństwa w nim obowiązujących,
- wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym z użyciem otwartego ognia (spawania, lutowania, cięcia metalu, nagrzewania elementów itp.), stosowania materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym i gazów technicznych stwarzających zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
- przemieszczania wymienianych elementów urządzeń i instalacji, przy wykorzystywaniu różnego rodzaju środków transportowych,
- konieczności składowania różnych materiałów w pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu (w szczególności materiałów palnych lub materiałów pożarowo niebezpiecznych),
- demontażu elementów, często związanego z użyciem palników i pił mechanicznych oraz innych urządzeń przeznaczonych do tego typu czynności, stwarzających w trakcie prowadzonych prac zagrożenie możliwością powstania pożaru.

Prowadzenie tego rodzaju prac wymaga właściwej organizacji i zachowania szczególnych środków ostrożności, zwłaszcza w sytuacjach, gdy prace te odbywają się w warunkach funkcjonowania i codziennego użytkowania obiektu.

Podczas prowadzenia prac konserwacyjnych, naprawczych i remontowych konieczne jest przestrzeganie następujących ogólnych zasad bezpieczeństwa:

- bezwzględnie zabronione jest blokowanie dróg i przejazdów materiałami i urządzeniami, gromadzenie ich przy wyjściach z budynku, gaśnicach i urządzeniach przeciwpożarowych oraz wyłącznikach energii elektrycznej,
- roboty utrudniające dojazd i dostęp do budynku powinny być prowadzone w sposób zorganizowany, z zastosowaniem odpowiedniego oznakowania i przy zapewnionym dostępie na wypadek prowadzenia akcji ratowniczej,
- wszelkie prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinny być prowadzone pod odpowiednim nadzorem i odpowiednio zabezpieczone, wg warunków określonych niniejszą instrukcją,

- bezpośrednio nadzorowanie prac remontowych i budowlanych powinny prowadzić osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe, potwierdzone stosownymi dokumentami i uprawnieniami,
- zabronione jest prowadzenie konserwacji i napraw urządzeń i instalacji technicznych bez ich wyłączenia z ruchu oraz bez przeprowadzenia odpowiednich uzgodnień z Dyrektorem Szkoły,
- podczas prowadzenia prac nie wolno, bez zgody osoby odpowiedzialnej za nadzór zdejmować, usuwać lub przenosić tablic informacyjnych i ostrzegawczych oraz usuwać elementów wydzielenia terenu prac i zastosowanych zabezpieczeń,
- podczas prowadzenia prac w danym pomieszczeniu konieczne jest przestrzeganie warunków bezpieczeństwa i zakazów obowiązujących w tym pomieszczeniu,
- przygotowanie obiektu do przeglądu, konserwacji lub remontu oraz prowadzenie tych prac powinny odbywać się pod odpowiednim nadzorem zarządcy,
- zabezpieczenie techniczne i przeciwpożarowe toku prowadzonych prac winno uwzględniać w każdym przypadku rodzaj występujących zagrożeń i ryzyko powstania pożaru, związane z ich prowadzeniem.

Przed dopuszczeniem do użytkowania urządzeń i instalacji po przeglądach lub remontach, należy dokonać kontroli i prób ich sprawności oraz wykonać odpowiednie badania i pomiary, przewidziane w dokumentacji techniczno - ruchowej, normach technicznych i obowiązujących przepisach, a następnie w sposób formalny dokonać odbioru i przekazania do użytkowania, wg zasad obowiązujących w tym zakresie.

6.2. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym, przewidziane przy pracach konserwacyjnych, naprawczych i remontowych, a w szczególności prace związane z użyciem otwartego ognia, wewnątrz obiektu należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu, przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności i właściwym zabezpieczeniu toku wykonywanych prac.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu:

- ocenia zagrożenie w miejscu, w którym prace będą wykonywane oraz ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- wskazuje osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- zapewnia wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zaznajamia osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi, występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych należy przestrzegać następujących zasad:

- wszelkie materiały palne w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów, w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% dolnej granicy wybuchowości,
- w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,

- po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsca, w których prace były wykonywane oraz rejon przyległe,
- prace mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

6.3. Warunki organizacyjno - techniczne prowadzenia prac niebezpiecznych

Przed rozpoczęciem prac, należy określić warunki bezpieczeństwa obejmujące:

- usunięcie z miejsca wykonywania prac wszelkich materiałów palnych i zanieczyszczeń palnych, wyposażenie stanowisk wykonywania tych prac w odpowiednią ilość gaśnic i środków gaśniczych, umożliwiających likwidację źródeł pożaru,
- ustalenie sposobu zabezpieczania przed działaniem termicznym oraz przedostaniem się iskier i rozprysków do miejsc, z których nie można usunąć materiałów palnych oraz zabezpieczania przeciwpożarowego rejonów sąsiadujących z tymi, w których prowadzone są prace.

Rozpoczęcie prac może nastąpić wyłącznie na podstawie pisemnego zezwolenia, wydanego przez Dyrektora Szkoły i pod nadzorem uprawnionego pracownika.

Wzór zezwolenia poniżej.

ZEZWOLENIE Nr

na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

(spawanie, ciecie, lutowanie, nagrzewanie)

1. Miejsce wykonywania prac
(kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)
2. Rodzaj pracy
3. Czas trwania pracy: dnia od godz.....do godz.
4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy.....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru wybuchu):
6. Środki zabezpieczenia:
 - a) Przeciwośarowe.....
 - b) BHP.....
 - c) inne.....
7. Sposób wykonania pracy
8. Osoby odpowiedzialne za:
 - a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych
pożarowo:
Nazwisko i imię Podpis
 - b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia
Nazwisko i imię Podpis

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Wykonano

c) Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów w zakresie występowania niebezpiecznych stężeń:

W miejscu prac (występują / nie występują *) niebezpieczne stężenia

Nazwisko i imię Podpis

Wykonano

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu (ach) od godz. do godz.

(Zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

.....

(podpis Dyrektora Szkoły)

10. Prace zakończono w dniu o godzinie

Wykonawca Podpis

11. Stanowisko pracy i otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....

.....

(podpis)

(podpis)

Uwaga : * niepotrzebne skreślić.

Przed rozpoczęciem prac należy sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wzór protokołu poniżej

PROTOKÓŁ NR

ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC
NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac:
.....
.....
2. Technologia prac przewidzianych do realizacji
.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:.....
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
5. Ilość i rodzaj gaśnic do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:.....
.....
6. Środki i sposób alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru
.....
.....
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:.....
.....
8. Osoba (y) odpowiedzialna (e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:
.....
9. Osoba (y) zobowiązana (e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:
.....
.....

Podpisy osób upoważnionych
(imię i nazwisko, stanowisko)

.....

.....

Miejscowość, dnia

Prace mogą realizować wyłącznie pracownicy posiadający wymagane kwalifikacje oraz zaznajomieni z zagrożeniami występującymi w trakcie wykonywania tych prac.

Prace mogą być prowadzone wyłącznie sprzętem i narzędziami sprawnymi technicznie, należycie zabezpieczonymi przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawionymi, by istniała możliwość ich natychmiastowego wyłączenia w sytuacjach zagrożenia.

W trakcie wykonywania prac, należy prowadzić stała obserwacje miejsca ich wykonywania oraz eliminować natychmiast po zauważeniu wszelkie nieprawidłowości.

W każdej sytuacji grożącej możliwością powstania pożaru lub wybuchu, należy natychmiast przerwać wykonywanie prac i przystąpić do likwidacji zagrożenia.

Przy planowaniu prac niebezpiecznych, należy wyeliminować sytuacje, w których wykonywanie tych prac miałyby się odbywać w kilku miejscach jednocześnie.

Po zakończeniu prac, należy dokładnie sprawdzić, czy w rejonie wykonywania prac nie wystąpiły objawy tlenia się materiałów palnych, dymu lub zapalenia się materiału.

Miejsce prowadzenia prac należy kontrolować po ich zakończeniu w odstępach czasowych przynajmniej dwukrotnie, a w razie potrzeby - ilość kontroli zwiększyć.

Przyjęcie do realizacji określonych obowiązków powinno być potwierdzone podpisem ich adresata i osoby wydającej zezwolenie.

Wszystkie prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinny być dokumentowane w książce prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Książka prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Lp.	Nazwa budynku, pomieszczenia w którym wykonano prace	Data i godzina rozpoczęcia prac	Data i godzina zakończenia prac	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac	Imię i nazwisko osoby prowadzącej kontrolę
1	2	3	4	5	6

Sporządzanie i prowadzenie wymaganej dokumentacji przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy do obowiązków Dyrektora Szkoły.

6.4. Szczegółowe sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym z użyciem aparatów spawalniczych

Przygotowanie miejsca pracy z użyciem aparatów spawalniczych powinno obejmować następujące czynności:

- pomieszczenia lub miejsca, w których mają odbywać się prace należy oczyścić wszelkich palnych zanieczyszczeń,
- palne materiały należy odsunąć na bezpieczną odległość lub usunąć z pomieszczenia, a gdy jest to niemożliwe, materiały palne należy zabezpieczyć przez ich osłonięcie kocami z włókna szklanego, arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób,
- przed przystąpieniem do prac należy sprawdzić czy w sąsiednich pomieszczeniach nie znajdują się materiały lub przedmioty mogące ulec zapaleniu wskutek przewodnictwa cieplnego, bądź rozprysków spawalniczych,
- jeżeli w pobliżu miejsca prac znajdują się otwory przelotowe, instalacyjne, kablowe itp. należy je uszczelnić materiałami niepalnymi, celem niedopuszczenia do przenikania rozprysków do sąsiednich pomieszczeń,
- wszelkie kable i przewody instalacyjne z palną izolacją należy zabezpieczyć przed rozpryskami i uszkodzeniami mechanicznymi,
- wykonywanie prac w pomieszczeniach, w których tego samego dnia wykonywano prace malarskie lub inne przy użyciu substancji łatwo zapalnych, jest niedozwolone,

- w miejscach wykonywania prac należy przygotować pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki spawalnicze, materiały izolacyjne oraz gaśnice i koce gaśnicze.

Po zakończeniu prac, w pomieszczeniu należy przeprowadzić dokładną kontrolę w celu stwierdzenia:

- czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek na stanowisku pracy, w jego otoczeniu lub pomieszczeniach przyległych,
- czy nie występują oznaki tlenia się materiałów, bądź inne wskazujące na możliwość zaistnienia pożaru,
- czy został zdemontowany sprzęt spawalniczy, wyłączony ze źródeł zasilania i dostatecznie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Przy używaniu sprzętu spawalniczego należy przestrzegać następujących zasad:

- sprzęt spawalniczy powinien być w pełni sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością zainicjowania pożaru oraz przed uszkodzeniami mechanicznymi,
- butle z gazami technicznymi powinny być oddalone o min. 1m. od grzejników centralnego ogrzewania, a od innych źródeł ciepła z ogniem otwartym co najmniej 10 m.,
- przed przystąpieniem do prac spawalniczych należy sprawdzić stan techniczny sprzętu i narzędzi spawalniczych, szczelność węży gumowych, stan izolacji kabli oraz zabezpieczyć je przed możliwością uszkodzenia w toku wykonywania pracy,
- węże z gazami technicznymi nie mogą przebiegać w pobliżu kabli i przewodów elektrycznych pod napięciem,
- butle z gazami technicznymi powinny być zabezpieczone przed przewróceniem, uszkodzeniami mechanicznymi, zaoliwieniem, działaniem źródeł ciepła i zetknięciem się z przewodami elektrycznymi będącymi pod napięciem,
- stanowisko pracy powinno być tak zorganizowane, aby rozpryski spawalnicze nie przepalały węży gumowych lub izolacji kabli elektrycznych.

Z uwagi na groźbę pożaru lub wybuchu w toku prowadzenia prac zabrania się:

- układania butli z gazami w przypadkowych i niebezpiecznych miejscach,
- przeprowadzania napraw zaworów butli z gazami technicznymi oraz manipulowanie przy zaworach zatłuszczonymi rękoma lub zatłuszczonymi narzędziami,
- używania uszkodzonych przewodów gazowych lub elektrycznych oraz mocowania tych przewodów w przypadkowy sposób,

procedury prowadzenia w jednej wspólnej wiązce przewodów gazowych i elektrycznych, wykonywania innych czynności stwarzających warunki do powstania pożaru bądź wybuchu.

Przy wykonywaniu prac w pomieszczeniach, każde stanowisko spawalnicze powinno być wyposażone przynajmniej w 1 gaśnicę proszkową lub śniegową i 1 koc gaśniczy.

Do obowiązków osób nadzorujących prace z użyciem aparatów spawalniczych należy w szczególności:

- znajomość obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz nadzorowanie przestrzegania tych przepisów przez osoby wykonujące prace,
- dopilnowanie, aby przed przystąpieniem do prac wykonane zostały wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac w budynku lub pomieszczeniu,
- sprawdzenie zabezpieczenia przeciwpożarowego stanowisk spawalniczych oraz wydawanie stosownych poleceń w celu usunięcia nieprawidłowości,
- wstrzymanie prac z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru do czasu usunięcia nieprawidłowości,
- prowadzenie „książki kontroli prac spawalniczych”, udział w kontroli pomieszczeń, po zakończeniu prac spawalniczych.

Do obowiązków osób prowadzących prace spawalnicze należy:

- znajomość przepisów przeciwpożarowych i zasad postępowania na wypadek pożaru oraz umiejętność obsługi gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- sprawdzanie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla określonego toku pracy,
- ściśle przestrzeganie wytycznych bezpieczeństwa przeciwpożarowego, ustalonych dla danego rodzaju prac,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko spawalnicze zostało wyposażone w odpowiedni sprzęt gaśniczy,
- rozpoczynanie prac tylko na wyraźne polecenie osoby kierującej ich tokiem,
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie pożaru i poinformowaniu o tym osoby nadzorującej wykonywanie prac,
- informowanie osoby nadzorującej prowadzenie prac o ich zakończeniu oraz o zaistniałych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w toku ich wykonywania,
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy rejonu prac, celem stwierdzenia, czy nie zainicjowano pożaru lub nie występują okoliczności mogące spowodować pożar,
- wykonywanie wszelkich poleceń osób nadzorujących w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac spawalniczych.

W przypadku powstania pożaru przy pracach spawalniczych należy postępować zgodnie z instrukcją postępowania na wypadek pożaru, a w szczególności:

- zaalarmować dostępnymi środkami współpracowników i osobę nadzorującą,
- usunąć z miejsca pożaru butle z gazami technicznymi i sprzęt spawalniczy,
- przystąpić do likwidacji pożaru za pomocą gaśnic lub urządzeń przeciwpożarowych.

6.5. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w obszarach zagrożonych wybuchem

Przystąpienie do prac w pomieszczeniach i obszarach zewnętrznych, w których istnieje prawdopodobieństwo występowania zagrożenia wybuchem, musi być poprzedzone dokładnym rozpoznaniem stopnia i rozmiarów zagrożenia, a przede wszystkim powinno ono polegać na pomiarze stężeń gazów lub par cieczy palnych za pomocą eksplozometrów przenośnych.

W przypadkach, w których jest to możliwe przed rozpoczęciem prac należy przedsięwziąć wszelkie środki zmierzające do ograniczenia wielkości ewentualnych stref zagrożenia wybuchami.

Osoby kierowane do prac w obszarach niebezpiecznych pod względem wybuchowym, powinny posiadać specjalistyczne przeszkolenie w zakresie własności mieszanin wybuchowych oraz sposobów przeciwdziałania wybuchom.

Program prac powinien być ustalony i uzgodniony z odpowiednimi służbami specjalistycznymi i posiadać odpowiednie zabezpieczenie techniczne.

Podczas dokonywania przeglądów, napraw lub remontów, w pomieszczeniach i miejscach niebezpiecznych pod względem wybuchowym, muszą znajdować się dodatkowe tablice informacyjno – ostrzegawcze.

Prace w obszarach niebezpiecznych pod względem wybuchowym, powinny być wykonywane przy użyciu narzędzi wykluczających możliwość zaiskrzenia, które mogłyby zainicjować pożar i wybuch.

Niedopuszczalne jest rzucanie na posadzkę metalowych części, urządzeń lub innych przedmiotów mogących spowodować zaiskrzenia, nieostrożne rozładowywanie, przekładanie urządzeń lub konstrukcji metalowych, materiałów metalowych itp.

7. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

7.1. Warunki ewakuacji

Ewakuacja pozioma w budynku prowadzona jest w oparciu o poziome drogi ewakuacji które stanowią korytarze o szerokości od 1,4 m do 2,5 m. Korytarze połączone zostały z dwiema ewakuacyjnymi klatkami schodowymi stanowiącymi pionowe drogi ewakuacji i które łączą poszczególne kondygnacje budynku. W budynku znajdują się dwie ewakuacyjne klatki schodowe (północna i południowa), które zostały obudowane ścianami o klasie odporności ogniowej REI 60 i zamknięte drzwiami przeciwpożarowymi o klasie odporności ogniowej EI 30 oraz wyposażone w urządzenia służące do usuwania dymu.

Północna ewakuacyjna klatka schodowa to klatka dwubiegowa o szerokości biegu od 1,25 m do 1,3 m z lokalnymi zawężeniami biegu przez grzejniki instalacji centralnego ogrzewania do 1,14 m i 1,18 m i szerokości spoczników 1,35 m. Wyjście z klatki schodowej następuje bezpośrednio na zewnątrz budynku poprzez drzwi dwuskrzydłowe o szerokości 1,5 m (szerokość skrzydła nieblokowanego 0,9 m) otwierane na zewnątrz od strony wschodniej i drzwi dwuskrzydłowe o szerokości 1,4 m (szerokość skrzydła nieblokowanego 0,7 m). W północnej klatce schodowej schody na poddasze nieużytkowe to schody o konstrukcji drewnianej, które zabezpieczone zostały do stopnia nierozprzestrzeniania ognia (NRO).

Południowa ewakuacyjna klatka schodowa to klatka trzybiegowa o szerokości biegu 1,5 m i szerokości spoczników 1,5 m. Wyjście z klatki schodowej następuje bezpośrednio na zewnątrz budynku poprzez drzwi dwuskrzydłowe o szerokości 2 m (szerokość skrzydła nieblokowanego 1 m) otwierane na zewnątrz.

Z pomieszczenia sali widowiskowej przeznaczonej dla ponad 50 osób zapewniono dwa wyjścia, które stanowią drzwi jednoskrzydłowe o szerokości 1,2 m otwierane na zewnątrz prowadzące bezpośrednio na zewnątrz budynku, oddalone od siebie o 1,66 m. Drzwi wyjść ewakuacyjnych wyposażone zostały w okucia antypaniczne.

Maksymalna długość dojścia ewakuacyjnego przy jednym kierunku ewakuacji wynosi 8 m, a przy dwóch kierunkach ewakuacji 14 m.

Długość przejścia nie przekracza 40 m i prowadzi nie więcej niż przez trzy pomieszczenia.

Drogi ewakuacyjne zostały oznakowane w sposób gwarantujący dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji w warunkach pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Istniejący w budynku układ komunikacji stanowi jednocześnie układ dróg ewakuacyjnych, niezbędny dla zapewnienia odpowiednich warunków ewakuacji użytkowników i osób korzystających z budynku.

Wykaz niezgodności z warunkami technicznymi – budowlanymi, występujących w budynku w zakresie technicznych warunków ewakuacji:

- brak zapewnienia minimalnych szerokości biegów i spoczników schodów w ewakuacyjnej klatce schodowej, zlokalizowanej w części północnej budynku (§ 68 ust.1),
- brak zapewnienia minimalnej wysokości (2,2 m) przejść ewakuacyjnych w obrębie piwnicy, w części przeznaczonej na szatnie (§ 242 ust.3),
- brak zapewnienia minimalnej szerokości (0,9 m) nieblokowanego skrzydła drzwi ewakuacyjnych oznaczonych nr 001; 003; 004; 005; 006; 008; 009 i 010 (§ 240 ust.1),
- brak zapewnienia minimalnej szerokości (0,9 m) drzwi ewakuacyjnych z pomieszczeń oznaczonych nr 007; 107; 206; 210 i 307 (§ 239 ust.1),
- brak zapewnienia wymaganej klasy odporności ogniowej i stopnia palności schodów prowadzących na nieużytkowe poddasze (§ 249 ust.3),
- występowanie na drogach ewakuacyjnych palnych elementów w postaci drewnianej ścianki na spoczniku pomiędzy III piętrzem a poddaszem i nieużytkowanych drzwi stanowiących element dekoracyjny – zabytkowy (§ 258 ust.2),

- brak zachowania minimalnej odległości pomiędzy wyjściami ewakuacyjnymi z sali widowiskowej (§ 238).

7.2. Organizacja ewakuacji

7.2.1. Podstawowe uwarunkowania decydujące o zakresie ewakuacji

W zależności od rodzaju zdarzenia oraz źródła i zasięgu zagrożenia wywołanego tym zdarzeniem, różny będzie zakres ewakuacji, której przeprowadzenie stanie się konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa.

W dużej mierze zakres ewakuacji warunkowany będzie ilością sił i środków ewakuacji będących w dyspozycji pracowników oraz ilością osób, które znajdują się w strefie bezpośredniego zagrożenia, spowodowanego konkretnym zdarzeniem i jego zasięgiem.

W przypadku powstania pożaru w jakiegokolwiek części strefy pożarowej, można przyjąć, że pożar powstały w jednej części rozprzestrzeni się na całą strefę pożarową, co spowoduje również przenikanie dymu i toksycznych produktów spalania.

Ewakuację całkowitą z budynku przewiduje się w sytuacjach, które mogą wystąpić w związku z następującymi zdarzeniami:

- pożarem, którego rozwój grozi rozprzestrzenieniem się ognia na całą strefę pożarową, lub w wyniku, którego nastąpiło znaczne zadymienie całej kubatury obiektu, wystąpiły niebezpieczne stężenia toksycznych produktów spalania lub nastąpiło uszkodzenie elementów konstrukcji nośnej budynku w wyniku ognia i wysokiej temperatury,
- alarmem o podłożeniu w budynku ładunku wybuchowego, wybuchem powodującym pożar przestrzenny i uszkodzenie elementów konstrukcyjnych budynków.

Ewakuację całkowitą przeprowadzają wszyscy pracownicy przy współdziałaniu ze służbami ratowniczymi, przybyłymi na miejsce zdarzenia.

7.2.2. Sposoby alarmowania i powiadamiania o ewakuacji

Alarmowanie osób przebywających w zagrożonej strefie pożarowej budynku powinno odbywać się w sposób bezpośredni, głosem, z zachowaniem zasad alarmowania i powiadamiania o zagrożeniu, eliminujących możliwość wywołania niepożądanych zachowań, poprzez ogłoszenie komunikatu o występującym zagrożeniu i konieczności opuszczenia budynku drogami ewakuacyjnymi, do wskazanego miejsca ewakuacji.

Alarmowanie kierownictwa obiektu oraz innych osób, ujętych w instrukcji alarmowania powinno zostać przeprowadzone bezpośrednio lub drogą telefoniczną, a w przypadkach koniecznych – przez każdego pracownika.

Obowiązek alarmowania o zagrożeniu spoczywa na każdym, kto zauważył pożar albo uzyskał informację o pożarze lub innym zagrożeniu, a w szczególności na każdym pracowniku zatrudnionym w strefie pożarowej.

Pracownik, który zauważył pożar lub inne zagrożenie, powinien w pierwszej kolejności alarmować głosem osoby przebywające w strefie zagrożenia (znajdujące się najbliżej źródła pożaru) oraz Dyrektora Szkoły lub osobę zastępującą Dyrektora Szkoły.

Równocześnie z alarmowaniem osób znajdujących się w strefie zagrożenia, należy powiadomić pracownika obsługi technicznej, odpowiedzialnego za ewentualne odcięcie dopływu energii elektrycznej do budynku lub jego części oraz gazu.

Alarmowanie o zagrożeniu powinno być przeprowadzane sprawnie i szybko, aby w maksymalnie krótkim czasie mogła zostać podjęta decyzja o sposobie prowadzenia działań ratowniczych i ewakuacji, a czynności ratownicze i ewakuacja przeprowadzone w bezpiecznych warunkach z udziałem pracownika obsługi technicznej, odpowiedzialnego za funkcjonowanie urządzeń technicznych i przeciwpożarowych budynku.

Rozpoczęcie procedury alarmowania głosem może zostać poprzedzone ustalonymi sygnałami, ostrzegającymi o wystąpieniu stanu zagrożenia pożarowego i może stanowić sposób przekazania informacji adresowanych do pracowników, mających na celu umożliwienie im przygotowania się do ewentualnych działań, związanych z ewakuacją i podjęciem akcji ratowniczej.

7.2.3. Harmonogram zasadniczych czynności ewakuacyjnych oraz osób zobowiązanych do ich wykonania

W każdym przypadku, gdy w wyniku zaistniałego zagrożenia zachodzi konieczność ewakuacji osób przebywających w strefie pożarowej, bez względu na zakres tej ewakuacji oraz porę, w której jest ona prowadzona, podstawowe czynności ewakuacyjne polegają na wykonaniu następujących zadań:

- ustaleniu rodzaju, źródła i zasięgu zagrożenia, które wystąpiło w obiekcie, oraz zaalarmowaniu osób zagrożonych, służb ratowniczych oraz kierownictwa obiektu, zgodnie z zasadami alarmowania,
- ustaleniu i ocenie możliwości likwidacji zagrożenia przy wykorzystaniu własnych sił i środków, zorganizowaniu działań ratunkowych, mających na celu likwidację zdarzenia lub ograniczenie jego zasięgu,
- ustaleniu liczby osób znajdujących, się w strefie bezpośredniego zagrożenia oraz prognozy określającej liczbę osób mogących znaleźć się w strefie zagrożenia w wyniku rozwoju zdarzenia,
- podjęciu decyzji o ewakuacji i jej zakresie w oparciu o analizę podstawowych informacji o zdarzeniu oraz analizę własnych możliwości warunkowanych będącymi w dyspozycji siłami i środkami,
- ustaleniu liczby osób do ewakuacji z uwzględnieniem stanu sprawności fizycznej i możliwości opuszczenia przez nich zagrożonego rejonu,
- określeniu sposobu ewakuacji, jej kolejności oraz dróg ewakuacyjnych i rejonu ewakuacji, w zależności od rodzaju zdarzenia i związanego z nim zagrożenia oraz zakresu ewakuacji i pory doby, której ewakuacja jest prowadzona,
- określeniu sił i środków dla ewakuacji osób wymagających opieki osób drugich oraz sposobu wykorzystania tych sił i środków, warunkowanego zakresem ewakuacji i porą doby, w której ewakuacja jest prowadzona,
- określeniu rejonów ewakuacji lub zastępczych miejsc ewakuacji, określeniu docelowych miejsc ewakuacji z podaniem sposobu ewakuacji,
- określeniu i wyznaczeniu osób odpowiedzialnych, za przebieg ewakuacji z poszczególnych pomieszczeń lub poszczególnych grup ewakuacyjnych,
- wyznaczeniu osób odpowiedzialnych za sprawdzenie pomieszczeń zagrożonych w celu upewnienia się, czy wszystkie osoby zostały ewakuowane ze strefy zagrożenia,
- sprawdzenie stanu osobowego ewakuowanych pracowników z listą obecności,
- zorganizowaniu i udzieleniu pomocy medycznej dla osób ewakuowanych oraz osób poszkodowanych w wyniku prowadzonej akcji ratunkowej i ewakuacyjnej,
- określeniu sposobu, kolejności i zakresu ewakuacji oraz niezbędne siły i środki do ewakuacji mienia.

Powyższe czynności związane z ewakuacją, dotyczą każdego zaistniałego zdarzenia, powodującego wystąpienie w obiekcie lub jego części zagrożenia pożarowego lub innego miejscowego zagrożenia oraz tworzą logiczny ciąg działań określający sposób postępowania w warunkach realnego zagrożenia.

Do osób odpowiedzialnych za podjęcie decyzji o ewakuacji, jej organizację oraz kierowanie przebiegiem ewakuacji należą:

1. Dyrektor Szkoły, który podejmuje decyzję o ewakuacji, organizuje ewakuację oraz kieruje jej przebiegiem, w każdym przypadku całkowitej ewakuacji.
2. Inna wyznaczona osoba, podejmuje decyzje o ewakuacji, organizuje ewakuację i kieruje jej przebiegiem (w sytuacjach lokalnego zagrożenia, w przypadkach nagłych w sytuacji braku Dyrektora Szkoły).

7.2.4. Kolejność i przebieg ewakuacji osób przebywających w budynku

Kolejność ewakuacji zależy od kilku podstawowych czynników, do których zaliczyć należy:

- fazę pożaru, która warunkuje rozpoczęcie ewakuacji,
- zakres ewakuacji,
- ilość posiadanych na miejscu sił i środków do ewakuacji,
- liczba osób przewidzianych do ewakuacji.

Niezależnie od przyjętych zasad dotyczących kolejności ewakuacji, pamiętać należy o zasadzie podstawowej, by w pierwszej kolejności ewakuować ludzi z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się źródła pożaru oraz z pomieszczeń z których wyjście i dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar.

W każdym przypadku nie wolno, dopuścić do przebiegu ewakuacji w sposób niezorganizowany, chaotyczny i samoczynny - ewakuacja niezorganizowana może doprowadzić do wytworzenia się nadmiernego zagęszczenia strumienia ludzi, zablokowania zwężenia przed drzwiami - co zawsze w takich przypadkach prowadzi do zwiększonego zagrożenia zdrowia i życia ewakuowanych.

Ewakuacje mienia należy przeprowadzać w końcowej fazie ewakuacji ludzi. Inne rozwiązanie może doprowadzić do ograniczenia dróg ewakuacyjnych dla ludzi lub wręcz ich zablokowanie.

Do podjęcia decyzji o przeprowadzeniu ewakuacji całej strefy pożarowej, upoważniony jest Dyrektor Szkoły, a w czasie jego nieobecności inna wyznaczona osoba, po wstępnym dokonaniu oceny sytuacji pożarowej, stopnia i rozmiaru istniejącego lub potencjalnego zagrożenia.

Upoważnionym do podjęcia decyzji o ewakuacji w przypadku przybycia na miejsce zdarzenia jednostek straży pożarnej - jest Kierujący Akcją Ratowniczą.

Osoba upoważniona do wydania decyzji o ewakuacji powinna:

- ustalić liczbę osób ewakuowanych,
- określić sposób ewakuacji i jej kolejność,
- określić siły i środki ewakuacji osób, wymagających opieki osób drugih,
- określić i wskazać drogi ewakuacji oraz rejon ewakuacji,
- wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych osób lub grup ewakuacyjnych,
- określić sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji mienia.

Wszystkie pomieszczenia, z których wyprowadzono ludzi należy sprawdzić ponownie, po ich wyprowadzeniu poza strefę bezpośredniego zagrożenia - przeglądu pomieszczeń dokonuje wyznaczony pracownik, składający stosowną informację kierującemu ewakuacją.

W przypadku odcięcia dróg ewakuacji dla pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie, wszelkimi dostępnymi środkami (telefonicznie, głosem) bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz - powiadomić kierującego ewakuacją (kierującego akcją ratowniczą), który winien zorganizować ratowanie tych osób, wykorzystując posiadane środki ratunkowe.

Ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i ewakuować przy wykorzystaniu sprzętu ratowniczego, z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej, albo w inny skuteczny w danej sytuacji sposób.

Podczas prowadzonej ewakuacji należy przestrzegać następujących zasad: poruszać się prawą stroną.

nie dopuszczać do powstania zatorów strumieni ludzi, nie cofać się, nie zawracać; poruszać się w strefie silnego zadymienia w pozycji schylonej;
przy przechodzeniu przez strefę działania płomienia jako osłonę należy wykorzystać zmoczoną niepalną tkaninę;
zachować spokój i ściśle wykonywać polecenia kierującego akcją

Po przybyciu na miejsce zdarzenia jednostek straży pożarnej, należy przystąpić do dalszych działań ratowniczych, a w szczególności do:

- czynnej pomocy w prowadzonych działaniach ratowniczych przez jednostki straży pożarnej, uczestniczenia w ratowaniu osób, którym drogi wyjścia zostały odcięte przez pożar, w zakresie określonym przez KAR,
- przewozu ciężko chorych do szpitali i innych placówek służb zdrowia, ewakuacji sprzętu i innego cennego mienia.

7.2.5. Ewakuacja mienia

Ewakuację mienia należy prowadzić po zakończeniu ewakuacji pracowników i innych osób przebywających w budynku, w sytuacjach, gdy nie występuje bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi biorących w niej udział.

W szczególnych przypadkach można równocześnie prowadzić ewakuacje ludzi i mienia, pod warunkiem że, ewakuacja mienia nie będzie odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi oraz prowadzenia działań, mających na celu likwidację lub ograniczenie zasięgu źródła zagrożenia.

Przystępując do ewakuacji mienia, należy ewakuować w pierwszej kolejności mienie najbardziej wartościowe.

W ewakuacji mienia powinny uczestniczyć osoby w pełni sprawne.

Ze względu na konieczność prowadzenia w pierwszej kolejności ewakuacji ludzi oraz akcji ratowniczej, mającej na celu likwidację zdarzenia - przystąpienie do ewakuacji mienia może nastąpić najwcześniej po upływie kilku lub nawet kilkunastu minut; w tym czasie na miejscu zdarzenia powinny znaleźć się jednostki ratownicze Państwowej Straży Pożarnej i innych służb ratowniczych. Ewakuację mienia należy prowadzić wówczas z udziałem ratowników, udzielając im niezbędnych informacji co do zakresu, sposobu i kolejności ewakuacji oraz lokalizacji najcenniejszych rzeczy.

7.3. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji

7.3.1. Założenia ogólne dotyczące praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji

W związku z tym, że w budynku I Liceum Ogólnokształcącego przebywa ponad 50 osób (w budynku przebywa 610 osób, w tym 57 osób personelu i 553 uczniów), będących jego stałymi użytkownikami oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi, a także postanowieniem nr syg. WZ.5595.1.36.2016.WN z dnia 29.03.2016r. Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach, należy przeprowadzić co najmniej raz w roku praktycznego sprawdzenia warunków i organizacji ewakuacji z uwzględnieniem procedur określonych w treści niniejszego rozdziału.

O terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji, Dyrektor zobowiązany jest do powiadomienia Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, nie później niż na tydzień przed planowanym przeprowadzeniem działań w tym zakresie. Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie ma prawo podjąć decyzje o wzięciu udziału w ćwiczeniach jego przedstawiciela jako obserwatora.

Analiza przebiegu praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w takim przypadku powinna odbywać się z udziałem uczestniczącego w ćwiczeniach przedstawiciela Państwowej Straży Pożarnej i rozpatrzeniem jego ewentualnych wniosków.

Przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji jest obligatoryjne w przypadku zmian w układzie dróg i wyjść ewakuacyjnych z budynku, albo układzie funkcjonalnym pomieszczeń, bez względu na okres czasu, jaki upłynął od ostatniego sprawdzenia i powinno zostać przeprowadzone bezzwłocznie.

Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji powinno każdorazowo obejmować następujące podstawowe zagadnienia:

sprawdzenie organizacji ewakuacji wg przyjętych sposobów prowadzenia ewakuacji, sprawdzenie technicznych warunków ewakuacji, opracowanie wniosków z przeprowadzonej ewakuacji.

7.3.2. Praktyczne sprawdzenie organizacji ewakuacji

Praktyczne sprawdzenie organizacji ewakuacji w budynku ma na celu:

- sprawdzenie skuteczności sposobu alarmowania o zagrożeniu i ewakuacji,
- sprawdzenie prawidłowości reakcji osób przebywających w budynku w przypadku ogłoszenia alarmu pożarowego,
- sprawdzenie obowiązujących procedur postępowania na wypadek pożaru i sposobów prowadzenia ewakuacji,
- ocenę i koordynację działań pracowników, odpowiedzialnych za prowadzenie i sprawny przebieg ewakuacji,
- zmierzenie czasu potrzebnego do ewakuacji wszystkich osób z budynku, zweryfikowanie obowiązujących zasad postępowania na wypadek pożaru i ewakuacji.

Przed każdorazową organizacją działań w tym zakresie, należy wykonać czynności mające na celu ich właściwe przygotowanie.

7.3.3. Sprawdzenie technicznych warunków ewakuacji

Sprawdzenie technicznych warunków ewakuacji powinno polegać na określeniu, czy istniejące warunki ewakuacji zapewniają możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia budynku, przy uwzględnieniu liczby i stanu sprawności osób w nim przebywających, a w szczególności czy:

- zapewniona została dostateczna ilość i szerokość wyjść ewakuacyjnych,
- zachowana jest dopuszczalna długość, szerokość i wysokość przejść oraz dojść ewakuacyjnych, na drogach ewakuacyjnych nie zastosowano łatwopalnych wykładzin podłogowych i ściennych,
- wszystkie wyjścia ewakuacyjne są stale dostępne i istnieje możliwość ich natychmiastowego otwarcia,
- nie występują utrudnienia w korzystaniu z dróg ewakuacyjnych z budynku,
- drogi ewakuacyjne są oznakowane w sposób czytelny i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- występują utrudnienia w swobodnym poruszaniu się ewakuowanych po drogach ewakuacyjnych wg przyjętej koncepcji ewakuacji (zatory przed wyjściami ewakuacyjnymi, zbyt duże zagęszczenie strumienia ewakuowanych na drogach ewakuacyjnych itp.).

Wszystkie określone w ten sposób elementy tworzące warunki ewakuacji w obiekcie powinny zostać poddane szczegółowej analizie i stanowić podstawę do sformułowania wniosków w zakresie ewentualnej ich poprawy.

7.3.4. Wnioski z praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji

Każdorazowe przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w budynku powinno zostać zakończone analizą warunków i przebiegu ewakuacji oraz sporządzeniem stosownych wniosków, przy czym analiza winna uwzględniać w szczególności realizację założonych

celów, a wnioski dotyczyć elementów wymagających poprawy, zarówno w organizacji jak i w warunkach ewakuacji.

Analiza i wnioski z praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji powinny w szczególności dotyczyć:

- założonego i osiągniętego czasu ewakuacji, przy czym w przypadku istotnych rozbieżności, określenia przyczyn opóźnienia i sposobów eliminacji czynników utrudniających ewakuację,
- przyjętego sposobu prowadzenia ewakuacji z budynku oraz określenia ewentualnych zmian w koncepcji ewakuacji, eliminujących utrudnienia i zagrożenia mające wpływ na czas i bezpieczeństwo ewakuacji,
- oceny istniejących sposobów postępowania na wypadek pożaru i zasad prowadzenia ewakuacji oraz stopnia znajomości sposobów i zasad wśród pracowników, obowiązujących procedurach i obowiązującym systemie szkolenia przeciwpożarowego,
- oceny stopnia sprawności przeprowadzonej ewakuacji i przygotowania pracowników odpowiedzialnych za przeprowadzenie ewakuacji oraz wskazań mających na celu poprawę osiągniętego rezultatu.

Regularne przeprowadzanie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji powinno pozwolić na:

- wypracowanie optymalnych sposobów postępowania na wypadek pożaru i ewakuacji, wypracowanie właściwych zasad prowadzenia ewakuacji przy uwzględnieniu rozwiązań techniczno - budowlanych, istniejących w budynku,
- wypracowanie właściwych reakcji wśród personelu na wypadek powstania zagrożenia i konieczności ewakuacji,
- osiągnięcie skrócenia czasu trwania poszczególnych faz ewakuacji i w konsekwencji całkowitego czasu potrzebnego na ewakuację.

7.3.5. Dokumentacja praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji

Każdorazowe przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji poprzedzone powinno być sporządzeniem szczegółowego planu działań.

Plan obejmujący praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji jest sporządzany przez wyznaczonego pracownika i każdorazowo zatwierdzony przez Dyrektora.

Zakres merytoryczny planu powinien każdorazowo obejmować część opisową zawierającą podstawowe założenia i cele praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, z uwzględnieniem osób przewidzianych do udziału w ćwiczeniach i koordynatora działań, przebiegu i zakresu planowanej ewakuacji, szczegółowych zadań dla osób wyznaczonych do udziału w działaniach.

Przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji kończone jest analizą przeprowadzonych działań i wypracowaniem wniosków zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości, stanowiących utrudnienia w prowadzeniu ewakuacji.

Wnioski w zakresie wynikającym z praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji sporządzane są w formie pisemnej.

Dokumentację opracowaną dla przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji wraz z analizą i wypracowanymi wnioskami oraz przyjętymi sposobami ich realizacji należy przechowywać wraz z innymi dokumentami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej budynku.

Bezpośredni nadzór nad realizacją zadań, zmierzających do poprawy organizacji i warunków ewakuacji sprawuje Dyrektor Szkoły.

8. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

8.1. Cel i zasady szkolenia

Zgodnie art. 4, ust. 1, pkt. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U z 2018r., poz. 620 z późn. zm.) właściciel, zarządca lub użytkownik budynku zobowiązany jest zapoznać swoich pracowników z przepisami przeciwpożarowymi. Zapoznanie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi należy realizować w formie szkoleń, których celem jest zapoznanie z przepisami przeciwpożarowymi i z postanowieniami „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, a w szczególności z:

- zagrożeniem pożarowym występującym w budynku;
- przyczynami powstania i rozprzestrzeniania się pożarów;
- sposobami eliminacji zagrożenia pożarowego;
- przepisami przeciwpożarowymi;
- zadaniami i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom;
- zadaniami i obowiązkami pracowników w wypadku powstania pożaru;
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia; zasadami użycia gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

Podstawowym dokumentem wykorzystywanym w szkoleniu pracowników jest opracowana dla budynku instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, z postanowieniami której powinni zapoznać się wszyscy pracownicy.

Szkoleniem należy objąć wszystkich pracowników, których obowiązkiem jest uczestnictwo w szkoleniu przeciwpożarowym wstępnym o charakterze indywidualnym oraz szkoleniu okresowym organizowanym raz na 3 lata dla wszystkich pracowników. Prowadzący szkolenie przeciwpożarowe powinien posiadać kwalifikacje i odpowiednie przygotowanie zawodowe, określone w art. 4 ust. 2a i 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U z 2017r., poz. 736 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie szkoleń inspektorów ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2015r. Nr 1964).

8.2. Rodzaje szkoleń przeciwpożarowych, zasady ich organizacji i prowadzenia oraz dokumentowania

Szkolenie wstępne - obejmuje pracowników nowo przyjmowanych i polega na zapoznaniu ich z występującym w budynku zagrożeniem pożarowym, obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom, zasadami działania i obsługi urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz z postanowieniami zawartymi w „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”. Szkolenie wstępne przeprowadza odpowiedzialna za sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku bezpośrednio przed podjęciem pracy przez nowo zatrudnionego pracownika. Potwierdzeniem przeprowadzenia szkolenia wstępnego jest podpis najemcy na liście potwierdzającej zapoznanie z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.

Szkolenie okresowe – organizuje Dyrektor Szkoły przynajmniej raz na 3 lata dla pracowników, zatrudnionych w szkole. Program szkolenia okresowego powinien obejmować zapoznanie pracowników z:

- podstawowymi warunkami ochrony przeciwpożarowej wynikającymi z przeznaczenia i sposobu użytkowania obiektu;
- warunkami zapobiegania możliwości powstania pożaru i jego rozprzestrzeniania się oraz utrudnieniami w prowadzeniu działań ratowniczych i ewakuacji;
- zabezpieczeniem przeciwpożarowym obiektu;

- zasadami uruchamiania i stosowania gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych w warunkach pożaru;
- sposobami postępowania na wypadek pożaru i ewakuacji.

Rezultatem przeprowadzonego szkolenia okresowego powinno być posiadanie przez każdego pracownika wiedzy i umiejętności w zakresie: warunków ochrony przeciwpożarowej wynikających z przeznaczenia i sposobu użytkowania obiektu, warunków zapobiegania możliwości powstania pożaru i jego rozprzestrzeniania się, zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu; zasad uruchamiania i stosowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w warunkach pożaru oraz sposobów postępowania na wypadek pożaru i ewakuacji.

Każdy pracownik uczestniczący w szkoleniu otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej, podpisane przez osobę prowadzącą szkolenie. Zaświadczenie należy przechowywać w teczkach osobowych pracowników.

Wzór zaświadczenia poniżej

.....
(pieczętka)

ZAŚWIADCZENIE
o ukończeniu szkolenia w zakresie zapoznania
z przepisami przeciwpożarowymi

Pan (Pani)..... zatrudniony(a) w budynku I Liceum Ogólnokształcącego, zlokalizowanym w Częstochowie przy al. Kościuszki 8, na stanowisku ukończył(a) szkolenie okresowe w zakresie zapoznania z przepisami przeciwpożarowymi, zorganizowane na podstawie art. 4, ust. 1, pkt. 6, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U z 2018r., poz. 620 z późn. zm.), w oparciu o program szkolenia i zagadnienia określone instrukcją bezpieczeństwa pożarowego.

Prowadzący szkolenie:

.....

Podpis pracownika uczestniczącego w szkoleniu:

.....

8.3. Sposoby zaznajamiania pracowników z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w budynku, winni zostać zapoznani z treścią niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i przestrzegać postanowień w niej zawartych. Zaznajomienie pracowników z instrukcją powinno odbyć się na szkoleniu wstępnym. Potwierdzenie zapoznania pracowników z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego powinno zostać potwierdzone własnoręcznym podpisem na sporządzonej liście obecności.

Wzór listy obecności poniżej.

Z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego winni zostać zapoznane również wszystkie osoby nie będące pracownikami obiektu, a wykonującymi w obiekcie określone czynności, prace lub usługi.

Szczególny obowiązek w tym zakresie występuje w stosunku do osób zamierzających przeprowadzić w budynku prace niebezpieczne pod względem pożarowym.

Obowiązkiem Dyrektora Szkoły jest umożliwienie tym osobom zapoznanie się z instrukcją oraz uzyskać oświadczenie o przyjęciu do wiadomości i przestrzeganiu jej postanowień.

Wzór oświadczenia poniżej

.....
imię i nazwisko

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z postanowieniami instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie oraz w budynku I Liceum Ogólnokształcącego zlokalizowanym w Częstochowie przy al. Kościuszki 8, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru w budynku; postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia; użycia gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych będących na wyposażeniu budynku.

.....

podpis składającego oświadczenie

.....

podpis Dyrektora Szkoły

9. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami .

9.1. Zadania Dyrektora Szkoły w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Do podstawowych obowiązków Dyrektora Szkoły w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- zapewnienie warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie bezpieczeństwa ludzi w obiekcie; zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych i instalacyjnych, zapobieganie wszelkim zagrożeniom w tym zakresie oraz prowadzenie prawidłowej gospodarki remontowej;
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników instrukcji i przepisów przeciwpożarowych;
- sprawowanie nadzoru nad właściwym stanem technicznym i zabezpieczeniem przeciwpożarowym urządzeń przeciwpożarowych i instalacji w obiekcie;
- zapewnienie utrzymania w należytych stanie dróg ewakuacyjnych i pożarowych oraz dostępu do budynków i urządzeń z nim związanych;
- wykonywanie zarządzeń i zaleceń w sprawach dotyczących zabezpieczenia pożarowego obiektów, urządzeń i instalacji;
- organizowanie szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla pracowników; posiadanie bieżących aktualnych informacji o liczbie osób przebywających w budynku;
- sprawowanie nadzoru nad udziałem pracowników w szkoleniach przeciwpożarowych;
- wyznaczanie miejsc, w których dopuszcza się palenia papierosów;
- uzgadnianie oraz nadzór nad wykonywaniem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w obiekcie, zgodnie z zasadami wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- omawianie na naradach roboczych stanu bezpieczeństwa pożarowego budynku;
- realizacja zarządzeń i wniosków organów kontrolnych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego budynku;
- wyciąganie konsekwencji służbowych w stosunku do pracowników nie przestrzegających przepisów przeciwpożarowych;
- planowanie i organizowanie próbnych alarmów pożarowych i ćwiczeń z pracownikami, w tym również z udziałem jednostek Państwowej Straży Pożarnej.

9.2. Zadania nauczycieli w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Do podstawowych obowiązków nauczycieli w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- utrzymanie obiektu w czystości i porządku z zachowaniem wolnych dostępu do sprzętu przeciwpożarowego, tablic rozdzielczych, wyłączników prądu elektrycznego oraz dróg ewakuacyjnych;
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przez osoby korzystające z obiektu obowiązujących instrukcji i przepisów przeciwpożarowych;
- posiadanie bieżących aktualnych informacji o liczbie uczniów we własnej klasie i na zajęciach;
- powiadamianie Dyrektora Szkoły o nieprawidłowościach w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu i dopilnowanie usunięcia tych nieprawidłowości;
- wykonywanie zarządzeń i zaleceń w sprawach dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń obiektu;
- pilnowanie ładu i porządku w powierzonym pomieszczeniu;
- wykonywanie zadań przewidzianych na wypadek pożaru i ewakuacji z obiektu.

9.3. Zadania osoby odpowiedzialnej za sprawy ochrony przeciwpożarowej na terenie budynku (jeśli taka osoba występuje) :

Do podstawowych obowiązków osoby odpowiedzialnej za sprawy ochrony przeciwpożarowej należy:

W zakresie administrowania użytkowanymi pomieszczeniami zobowiązany jest do:

- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji obiektu, i istniejących w obiekcie instalacji, jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów,
- nadzoru nad instalacjami technicznymi będącymi na wyposażeniu budynku (egzekwowanie sprawności technicznej, terminów przeglądów itp.),
- sprawowania nadzoru nad prawidłowym rozmieszczeniem, stanem technicznym oraz terminową konserwacją sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, odpowiednim oznakowaniem i utrzymaniem dróg ewakuacyjnych i pożarowych,
- zgłaszania przelozonym wniosków w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, urządzeń i instalacji w budynkach,
- dokonywania przeglądów tych instalacji i prowadzenia dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- utrzymywania instalacji w należytym stanie technicznym, a w razie potrzeby do przeprowadzenia ich modernizacji,
- realizacji zadań wynikających z przeprowadzonych przeglądów i kontroli urządzeń i instalacji, określania zasad postępowania w przypadku awarii urządzeń i instalacji,
- rozpatrywania wniosków dotyczących poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynkach, wpływających od pracowników, i przedstawienie ich do realizacji,
- uczestniczenia w ustalaniu środków i sposobów zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, wnioskowanie o zastosowanie sankcji służbowych w stosunku do pracowników winnych nieprzestrzegania przepisów i wymogów przeciwpożarowych,

W zakresie prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej zobowiązany jest do:

- nadzoru nad właściwą i terminową konserwacją sprzętu pożarniczego,
- kontrolowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz prowadzenia działalności ostrzegawczej w tym zakresie,
- uczestniczenia w kontrolach stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego, prowadzonych przez jednostkę nadrzędną lub osobę upoważnioną,
- wyposażania budynku w sprzęt gaśniczy i ratowniczy, wyposażania budynku w pożarnicze tablice informacyjne,
- kierowanie nowo zatrudnionych pracowników lub pracowników zmieniających stanowisko pracy na szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- organizowania okresowych szkoleń obejmujących zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej, zapewnienia opiniowania pod względem zgodności z wymaganiami ochrony ppoż. projektów modernizacji pomieszczeń,
- współpracy z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, nadzoru nad realizacją zaleceń pokontrolnych,
- prowadzenia dokumentacji związanej z ochroną ppoż., zawierającej m.in. protokoły kontroli i meldunki o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego i plan jego rozmieszczenia, plany dostosowania obiektów do wymagań ochrony przeciwpożarowej.

W zakresie nadzorowania nowych inwestycji zobowiązany jest do zapewnienia:

- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej projektów branżowych,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej wszelkich zmian w założeniach techniczno-ekonomicznych i w projektach,
- zapoznania wykonawców z postanowieniami niniejszej instrukcji,
- realizacji zaleceń z zakresu ochrony przeciwpożarowej wpisanych do dziennika budowy,
- uzyskania wszystkich wymaganych przy odbiorze przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej protokołów pomiarów i sprawdzeń,
- przygotowania dokumentacji wymaganej przy odbiorze.

9.4. Obowiązki osób prowadzących sprawę kadrowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Do podstawowych obowiązków osób prowadzących sprawę kadrowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- przechowywanie w aktach osobowych zaświadczeń pracowników o przejściu szkolenia okresowego.

9.5. Zadania osób sprzątających w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Do podstawowych obowiązków osób sprzątających w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- utrzymanie czystości przez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanego pomieszczenia;
- dopilnowanie wygaszenia oświetlenia oraz wyłączenia urządzeń elektrycznych nie przystosowanych do pracy ciągłej;
- zamknięcie pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i umieszczenie kluczy w ustalonym miejscu; zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń (nie wyłączone urządzenie grzejne, oświetlenie itp.).

9.6. Zadania pozostałych pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Do podstawowych obowiązków pozostałych pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru oraz obowiązujących instrukcji bezpieczeństwa przeciwpożarowego;
- umiejętności posługiwania się urządzeniami przeciwpożarowymi i gaśnicami;
- przestrzeganie instrukcji obsługi urządzeń i instalacji oraz określonych w stosunku do nich zasad bezpieczeństwa pożarowego;
- obowiązkowe uczestnictwo w szkoleniu przeciwpożarowym;
- zawiadomienie przełożonych o występujących uszkodzeniach i usterkach urządzeń i instalacji oraz innych nieprawidłowościach mających wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego;
- utrzymywanie stanowiska pracy w porządku i czystości; znajomość zagrożeń pożarowych występujących na danym stanowisku;
- alarmowanie w przypadku powstania pożaru – przełożonych;
- przypadku konieczności uczestnictwa w akcji ratowniczo - gaśniczej, wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej akcją.

9.7. Odpowiedzialność pracowników za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych

Za nieprzestrzeganie zasad i przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego każdy pracownik bez względu na zajmowane stanowisko służbowe jest odpowiedzialny osobiście.

Każdy pracownik naruszający przepisy przeciwpożarowe podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej, administracyjnej, a także karnej i cywilnej w zależności od stopnia zawinienia i skutków swego działania w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawne w tym zakresie.